

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.

Velja za celo leto \$8.00
Za pol leta 3.00
Za New York celo leto 6.00
Za inozemstvo celo leto 7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The Largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers

TELEFON: 2876 CORTLANDT

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT

NO. 93. — ŠTEV. 93.

NEW YORK, TUESDAY, APRIL 20, 1920. — TOREK, 20. APRILA, 1920.

VOLUME XXVIII — LETNIK XXVIII.

PADEC CABRERE VZNEMIRJA ZDRUŽENE DRŽAVE

PADEC DIKTATORJA V GUATEMALI JE ODLOČEN TRIUMF ZA MEHIŠKEGA PREDSEDNIKA CARRANZO. — MEHIŠKI USTAŠI PRODIRAJO PROTI TEPIO. — ČETE IZ SONORE SO ZAVZELE GLAVNO MESTO DRŽAVE SINALOE. — NADALJNE DRŽAVE SO SE PRIDRUŽILE REVOLUCIJI.

Washington, D. C., 19. aprila. — Strmoglavljenje predsednika Estrada Cabrera iz Guatemale po dva in dvajset let trajajoči diktatorski vladni ne predstavlja nikake zmage za diplomatično politiko naše dežele. Skozi zadnjih let svoje vlade se je vzdržal Cabrera na površju s pomirjevanjem Združenih držav ter pridobivanjem njih moralne podpore.

Kot stvar dejstva se je tukaj dognalo, da se je uspešno revolucionarno gibanje, ki je prisililo Cabrera k resignaciji in ki je predstavljal eno izmed neseštevanih zarot izza časa, ko se je polastil predsedništva po umoru predsednika Barrios leta 1898, organiziralo ter vzprijelo s pomočjo mehiške in salvadorske vlade, ki sta bili glavni v svojem nasprotovanju proti ojačenju našega vpliva v teh južnih republikah ter prav posebno trdni v svoji opoziciji proti Monroe doktrini, katere se drže Združene države.

Šele pred kratkim je bil onemogočen poskus Salvadorja, da se spravi latinsko-ameriške republike v Ligo, iz katere bi bile izključene Združene države ter bi se s tem tudi zavrnile sedanjo pan-ameriško zvezo ter mednarodno sodišče v Kartagi, in to potom predčasne objave tega načrta v nekem mehiškem listu. Salvadorjska vlada je od tedaj javno zavrnila vsako odgovornost za tak načrt, vendar pa je opaziti v Washingtonu le malo dvoma o tem, da bi se ta načrt skušalo razviti, če bi tozadevne posameznosti ne prišle pred časom na dan.

Cabrera je bil cel vpliv v Centralni Ameriki odkar se je polastil vrhovne moči. Predstavljal je, kot Diaz v Ameriki, vojaško silo v gotovih ozirih je resnično, da je bil dolgi termin njegovega samovoljnega zvanja dobrodošen za deželo v številnih ozirih. Glasi se, da so vzgoja in javna dela napredovala na hvalevreden način. V Guatemali pa ni bilo nikake prostosti misli ali izraza, razven če sta bila misel ali zraz koriste Cabreri. Vse ostale majhne centralno-ameriške republike pa se so bale njegove armade ter njegove arabije, da razširi krog svoje vlade.

Stranka, ki ga je strmoglavila, se imenuje unijonistična stranka, ki se nominalno zavzema za združenje centralno-ameriških republik. To je načrt, ki je prišel na površje že več kot enkrat.

Večina Amerikancev je brez dvoma naziranj, da je bila dobra stvar, da je bil Cabrera strmogavljen. On je zadnji slavni latinsko-ameriški diktator, ki se je pojavil v zadnjem stoletju ter vladal svojim narodom z železno pestjo, opirajoč se pri tem na udano jim vojaštvo.

Agua Prieta, Sonora, 19. aprila. — Posameznosti o zavzetju Culiacana, glavnega mesta države Sinaloe, še niso bile oficijelno sprejete, vendar pa se je glasilo, da je bila bitka za posest mesta kratka in da so se pri zavzetju polastile čete Sonore velikih množin orožja in municije.

Gibanje čet se vrši naprej, da se na ta način pripreči in ustavi napade Carranzovih čet ali skozi Pulpito prelaz iz Chihuahue ali z druge strani meje, če bi Združene države dovolile premaknenje čet iz Juarez, ki stoji nasproti El Paso, Texas.

Polkovnik Aguirre, ki je dospel večer iz Nogales, je pred petimi leti prevzel vodilno nalogo pri obrambi mesta Agua Prieta proti silam Ville, ki so prišle skozi Pulpito prelaz. Polkovnik Aguirre je izjavil, da bo tukaj do naslednjega torka 3000 mož, ko bo dospel general Calles, vrhovni poveljnik v Sonori, da se posvetuje s svojimi poveljniki.

Dospela so semkaj poročila, da je Francisco Villa, kojega delavnost so se skozi več mesecev omejevale na Chihuahua, povečal svojo delavnost v sekcijah, v katerih skušajo Carranzovi častniki zbrati posadke za prodiranje proti Sonori.

Uradniki Sonore, so objavili, da je pričakovati še tekom tega tedna zavzetja Mazatlana, važnega morskega pristanišča v državi Sinaloa. Cilj tega tedna obsega tudi zavzetje mesta Tepio, glavnega mesta države Nayarit. Tako iz Sinaloe kot iz Nayarit se je poročalo danes o velikem številu vojakov, ki so prestopili od Carranze na stran Sonore. V Nayarit bo baje v kratkem izbruhnila inštalacija v prilog Sonori.

Mexico City, Mehika, 19. marca. — V glavnem vojnem bulletinu se je omenilo ustajo v državi Michoacan, ki leži zapadno ter manj kot štirideset milj od glavnega mesta, katero je zapolnil general Paskal Rubio, governor države. Ta general je tudi odločen pristati kandidata, generala Oregona. Governor Rubio je s sto možmi pobegnil iz Morella, glavnega mesta države.

Premislite dobro, komu boste vročili denar za poslati v stari kraj ali pa za vožnje listke.

Sedaj živimo v času negotovosti in slorabe, vsak skuša postati hitro bogat, ne glede na svoja bližnjega. Razni agentje in zakotni bankirji rastejo povsod, kakor gobe po dežju.

V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane za preke starim izkušnim in premožnim tveganjem; kako bo pa našim nezkušenim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljave se zadnji čas primeroma sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo.

300 kron	\$2.70	1.000 kron	\$ 8.00
400 kron	\$3.60	5.000 kron	\$40.00
500 kron	\$4.50	10.000 kron	\$78.00

Osnovne cene so veljavne do dne, ko se nadomestijo z drugimi. Denar nam poslati je najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

TVERDE FRANK SAKSER
Vstanovljena leta 1898.



General Pershing in general Robert L. Bullard.

JEKLARSKI TRUST PROTI VELIKI UNIJI

Gary je zahteval kontrolo nad unijami. — Neunijski delavci baje več zaslužijo kot unijski.

Predsednik ravnateljstva sveta jeklarskega trusta, Gary, je imel večeraj pri letni seji akcionarjev v Hoboken zelo značilen govor, v katerem je odločno nastopal proti "veliki uniji".

Zadovoljno se je nasmehnil, ko je pripomnil, da je le malo jeklarjev članov unij.

Po njegovem mnenju delavci veliko boljše izhajajo brez unij in dobivajo skoro v vseh slučajih več plače kot jo dobivajo unijski delavci.

Nadalje je rekel, da ameriški narod ne bo trpel nobene "velike unije". Vlada mora na vsak način kontrolirati unije kot kontrolira ostale korporacije.

Jeklarski trust se zavzema za "open shop".

Jeklarski trust zelo malo zasluži in bo vsled tega treba zvišati cene jekla.

Navzoči kapitalisti so pozdravili njegova izvajanja z velikim ploskanjem.

DVA MRTVA IN DVANAJST RANJENIH V IRSKIH BOJH.

Dublin, Irska, 18. aprila. — Večeraj je bil ustreljen seržant Caron, konštabel Collins pa smrti ne nevarno ranjen, ko sta se vračala iz cerkve v Kilmihilu.

Vstreljena sta bila iz zasede. Caronu je krogla prodrla sree. Konštabelju Martynu, ki je šel z obema, se ni nič zgodilo. Na napadalec je oddal par strelcov, ki so ga pa pravčasno pobegnili.

Belfast, Anglija, 18. aprila. — V Londonderry so se vršile večeraj velike demonstracije. Civilisti so napadali vojake z revolverji, kamnenjem in krepelci. Dve osebi sta bili mrtvi, dvanajst pa težko ranjenih. Razburjena množica je čisto razbila policijske barake v Roosvile.

PREMORGARSKA STAVKA V CHILE.

Santiago, Chile, 19. marca. — Stavka deset tisoč premorgarjev, ki se je vršila skozi več kot en mesec, je končana. Difference med delodajalci in delavci so bile predložene razsodišču.

DENIKIN DOSPEL V ANGLIJO

Voditelj proti-sovjetski čet, ki je bil izgnan iz južne Rusije, je baje "zelo izmučen".

London, Anglija, 19. aprila. — Jaz sem zelo izmučen ter potrebujem počitka, — je rekel general Denikin, prejšnji poveljnik prejšnjih čet nekemu časnikarskemu poročevalcu, ko je dospel v Southampton iz Krima. Nastanil se je v majhnem hotelu z deseti in drugimi člani svojega spremstva, v katerem se nahaja tudi njegova žena, njegova majhna hčerka ter neka adoptirana hčerka.

General nso civilno obleko dočim nosijo njegovi spremljevalci uniforme brez vsakih znakov čina kot je to navada pri prostovoljcih ruske armade.

Nameraval sem obiskati vojno urad in nato bom odšel na južno obal Anglije na dolg odpočitek. Jaz nočem videti nobenega obiskovalca dokler se ne odpočijem. Potem pa — mogoče, — je rekel prejšnji voditelj ruske bele armade.

KOSCIUSKOV ŠKADRON OBSTRELUJE RUSKO PROGO.

S poljsko armado na fronti, 16. aprila. (Zakasnelo poročilo Ass. Press.) — Kosciuskov škadron, katerega tvorijo ameriški letalci, ki so prostovoljno vstopili v poljsko armado, je obstreljeval rusko križišče v Jitomiru, jugozapadno od Kijeva.

Bombe so napravile veliko škodo.

VARANT ZA GRUENAU.

Chicago, Ill., 18. aprila. — Danes je bil izdan zvezni varant za aretacijo John Gruenau. Najbrže bo že do jutrišnjega dne aretiran.

BERLINSKA POLICIJA JE RAZOROŽILA MEŠČANSKO STRAŽO.

Berlin, Nemčija, 18. aprila. — Načelnik berlinske policije je razpustil meščansko stražo ter ji zapovedal naj izroči orožje.

PREMORGARJI ČAKAJO NAJNOVEJŠIH POGOJEV

Pododbor obeh skupin bo nadaljeval s svojimi raspravami. — Koliko bo znašalo povišanje?

Če se ne bodo pogajanja zastopnikov antracitnih premorgarjev z delodajalci skoncila nepovoljno, bo prišlo do konca tekočega tedna do poiskusnega dogovora, ki bo kril zahteve premorgarjev. Tako so izjavili danes tudi uradniki United Mine Workers.

Podkomitej premorgarjev in delodajalcev, ki je bil imenovan, da se pogaja glede novega kontrakt, bo nadaljeval s svojimi raspravami. Pričakovati je, da bodo predložili delodajalci svoje protipredloge.

Napredek pogajanj je po mnenju zastopnikov delavcev popolnoma odvisen od naslednjega gibanja od strani delodajalcev ter od narave njihovih predlogov, kajti vsi statistični in preliminarji argumenti so bili dovršeni na obeh straneh.

Unijski voditelji pravijo, da se bo končno uravnavo zavleklo, če bodo prišli delodajalci na konferenco s katerokoli ponudbo za povišanje plače, ki bi ne bila vsaj enaka odstotnemu povišanju plače, ki je bilo dovoljeno premorgarjem v premorgovnikih mehkega premoga.

BALKAN OGRŽEN OD LEGARJA.

Belgrad, Jugoslavija, 19. marca. — Zdravstvene razmere na Balkanu so se zopet poslabšale ter obstaja resna nevarnost, da se bo v številnih krajih zopet pričel širiti legar. Sedem tisoč ruskih beguncev je dospel semkaj ter se nahajajo pod opazovanjem ter v oskrbi Ameriškega Rdečega Križa. Poročila, ki so dospela semkaj, iz Carigrada, pravijo, da so postaje tamkaj ter na otokih v Marmarskem morju polne ljudi, ki so bili izpostavljeni infekciji od legarja.

Eden izmed beguncev, ki so pred kratkim dospeli semkaj, je bil Danilo Tomasovič, star petnajst let, ki je prehodil več kot tisoč milj, da je dospel iz Rusije, kjer so umrli njegovi starši na legarju. Zanj se je zavzel Rdeči križ, ki išče sedaj nekega strica in teto, ki sta edina sorodnika, katera ima ta deček na svetu.

ŽENSKA NAMERAVA PREPLAVATI KANAL.

London, Anglija, 18. aprila. — Mr. Hilda Wiling iz Rochester, najboljša angleška plavalka, namerava preplavati angleški kanal. Svoj rekord je bila dosegla pri plavanju iz Chatama v Sheerness. Te razdaljo, ki znaša šestnajst in pol milje, je preplavala v dvanajstih urah.

DENARNE POŠILJAVE V ISTRO, NA GORIŠKO IN NOTRANJSKO.

Izvršujemo denarna izplačila popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Goriškem in tudi na Notranjskem, po ozemlju, ki je zasledeno po italijanski armadi.

Jamčimo ali garantiramo za vsako pošiljavo, toda za kako mogoče zamude v isplacilu ne moremo prevzeti nikake odgovornosti.

50 lir	\$ 2.80
100 lir	\$ 5.30
300 lir	\$15.00
500 lir	\$25.00
1000 lir	\$49.00

Denar nam poslati je najbolje po Domestic Postal Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

NAJVIŠJI SVET ZBORUJE SEDAJ V SAN REMO

FRANCOSKI MINISTRSKI PREDSEDNIK ZAHTEVA VOJAŠKO AKCIJO PROTI NEMČIJI. — TURŠKA MIROVNA DELEGACIJA BO NASTOPILA DNE 10. MAJA. — NAJVIŠJI SVET BO ODGOVORIL NA WILSONOVO NOTO GLEDE TURŠKE VPRAŠANJA. — BODOČA USODA TURŠKE IN BOLGARSKE.

San Remo, Italija, 19. aprila. — Danes točno ob enajstih se je sestel v vili Dechevan medzvezniški najvišji svet k prvi seji.

Kljub temu, da je bilo določeno, da bo turško vprašanje kot prvo na dnevnem redu, se bo najbrže konferenca bavila z izsiljenjem mirovne pogodbe z Nemčijo.

Člani najvišjega sveta bodo najbrže zahtevali, da mora Nemčija izvesti do zadnje pičice vse določbe mirovne pogodbe. Francoski ministrski predsednik Millerand je rekel, da se bodo v nasprotjem slučaju poslužili zavezniški vojaške akcije. Kakšen pritisk bo izvajal najvišji svet na Nemčijo, se dosedaj še ni moglo dognati.

San Remo, Italija, 19. aprila. — Tekom posvetoovanja glede turške mirovne pogodbe je sklenil danes najvišji svet odgovoriti na noto predsednika Wilsona o tej zadevi ter natančno pojasniti, zakaj ni mogoče sprejeti njegovih predlogov.

Turško mirovno noto je sprejel danes najvišji svet v isti obliki kot jo je bil svoječasno sestavljal zavezniški poslaniški svet v Londonu. Le dve točki sta bili nekoliko izpremenjeni.

Turška mirovna delegacija bo prišla dne 10. maja v London ter sprejela besedilo pogodbe.

Tukaj se mudi Ohabib Kemali, 23-letni Turek in bivši turški poslanik v Atenah. Nihče ne ve, kaj je njegov namen.

Pariz, Francija, 19. aprila. — Najvišji svet je, kot poroča neka Itavasova brzojavka iz San Remo, definitivno sklenil, da postanejo Lardanele mednarodna morská ožina. Zavezniške čete bodo štacijsirane v Carigradu. To vojaštvo bo skrbelo, da ne bodo Turki tvorili več nobene nevarnosti za zaveznike in svoje sosede.

Washington, D. C., 19. aprila. — Svet zveze narodov je sklenil, da ne more prevzeti mandata nad Armenijo, kot je to predlagal francoski ministrski predsednik. Zadeva je postala zelo aktualna, ker se bo v San Remo odločilo o bodoči usodi Turške in obenem tudi Belgarske.

San Remo, Italija, 19. aprila. — Mestni svet je prekrstil krasno cesto ob morskí obali, ki se je imenovala dosedaj "Corso Wilson" v "Corso Fiume". Pred vojno se je pa imenovala cesta "Corso Wilhelm II."

FRANCOSKI DELAVCI ZAHTEVAJO ODPOKLIC

Poziv na stavko dne 1. maja vključuje tudi izjavo, da se izprazni nemška mesta.

Pariz, Francija, 19. aprila. — Zahteve za umaknenje francoskih čet, ki so bile poslone v nemška mesta istočno od Rena, za opustitev novih kolonialnih ekspedicijski kot je naprimer ona v Sirijo ter za odpust razreda 1918 iz vojaške službe, so vsebovane v manifestu, katerega je izdala generalna delavska federacija, ko je pozvala delavce, naj se vdeležijo generalne stavke dne 1. maja. Te odredbe naj bi se sprejelo, da se po kaže celemu svetu, da si želi Francija miru.

Navodila federacije izjavljajo, da se bo vzprijorilo splošno stavko s sodelovanjem delavcev v drugih deželah. Dostavlja se: — Militaristi, kapitalisti in profitirji so odgovorni za sedanji ekonomski položaj, ki mora izginiti.

HIRAM JOHNSON HOČE BITI PREDSEDNIK.

Washington, D. C., 18. apr. — Senator Hiram Johnson iz Kalifornije je izjavil, da ne bo sprejel republikanske nominacije za podpredsedniško mesto, če ne bo mogel dobiti predsedniške nominacije.

VAŽNO ZA POTNIKE!

Za parnik "PRESIDENT WILSON", ki odpluje 8. maja v Trst, se je prijavilo že toliko potnikov, da je sedaj že napolnjen. Prostore smo zagotovili onim potnikom, od katerih smo do danes prejeli aro. Svetujemo tedaj onim, ki so namenjeni v kratkem odpotovati v Jugoslavijo preko Trsta, da se odločijo za parnik "BELVEDERE", ki odpluje dne 1. maja ali pa za "SUSQUEHANNA", ki odpluje 22. maja.

Kdor želi potovati s parnikom "BELVEDERE" ali "SUSQUEHANNA", naj se hitro prihlasi, ker se prav lahko pripeti, da se prijavi tudi za ta dva parnika toliko potnikov, da bosta v kratkem polna.

Potniki, ki so nam poslali aro za "PRESIDENT WILSON", naj poskušajo da pridejo v naš urad že v torek, 4. maja, saj bomo mogoče vsem o pravem času preskrbeti potne liste in vse drugo, kar se potrebuje za potovanje.

Tverda Frank Sakser, Frank Sakser,

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN DAILY
Owned and Published by
REYNOLDS PUBLISHING COMPANY
Incorporated in the State of New York
FRANK BARBER, President **LOUIS BENEDEK, Treasurer**
Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsak dan izvenredno velik in zanimljiv.
Za leto leta 1920: \$2.00 Za štiri leta: \$7.00
Za pol leta: \$1.00 Za šest mesecev: \$1.00
Za tri mesece: \$0.50

GLAS NARODA
Voice of the People
Subscription yearly \$2.00
Advertisement on agreement

Drugi dan počenja in naklada se ne povečujejo. Dostavljamo naj se blagovno politiki po
Money Order. Pri naročilih krajše naravnosti, da se nam tudi pošljete
kvalifikacijo, da bomo lahko dostavili.

GLAS NARODA
Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2875

Nemir v Nemčiji.

Ne le ena, temveč dve ali tri revolucije pretijo izbruhniti v Nemčiji ob vsakem času, če smemo vrjeti čeli povodnji poročil, ki prihajajo iz Berlina tekom zadnjih dveh ali treh dni. Na srečo pa ne moremo vrjeti vsem tem poročilom, ker nam to prepoveduje logika. Nemški konservativci zopet kriče, da je pričakovati vsaki čas izbruh boljševikov, a to je očitno stara pesem nemških reakcionarcev ter se jo spravlja sedaj, kot že pogosto poprej, v ospredje, da predstavlja izgovor za zopetni pojav proti-revolucionarnih čet, ki hočejo rešiti deželo za Hohenzollernce.

Eden izmed poročevalcev pravi v resnici, da bi se novi reakcijski puč završil že pred enim dnem, ali dvema dnevnoma, če bi ne prišlo do nekega razkola v vrstah junckerjev. Ena skupina je mislila, da je dozor cel, da se polasti sile po celi Nemčiji. Druga, bolj zmerna, pa se je rajše umaknila v Istočno Prusijo, ki je ločena od ostale Nemčije vzdolž Gdanskega koridorja ter ustanovila tam Hohenzollernsko vojvodino, dokler bi se ne nudila bolj ugodna prilika za odkorakanje proti Berlinu.

Ebertova vlada je brez dvoma prepričana, da skuša držati ravnotežje med boljševizmom in reakcijo. Kaj pa je storila? Delavci, ki so stali ob Ruhr, ne da ustanove boljševiško vlado temveč da prisilijo odstranjenje reakcijskih vplivov iz sedanje vlade, so bili z zvijačo zvedeni v podjarmljenje na temelju napačnih obljub in pretepali so jih, metali v ječe ter streljali brez vsakega sodniškega postopanja. Aristokratskih častnikov, ki so pognali Eberta iz Berlina, se ni pretepo, vrglo v ječe ali postrelilo. Se vedno žive ter ne moteno, kujejo zarote v svojih vilah v predmestjih ali po gradovih po deželi, v kolikor se jim ni stavilo na čelo armad od strani administracije, katero so skoro strmoglavili. V zadnjih dveh ali treh dneh je bila Ebertova vlada prisiljena nastopiti vsaj na zunanje strogo. Žalibog pa kaže vse, da je ta vlada domnevala, da bo vsakdo vzel njeno besedo za dejanje.

Tako naprimer poroča Wolffov urad, da sta bila general baron von Lutwitz in major Bishoff aretirana in takoj je neki poročevalci, ki je vse prej kot neprijazen Ebertu, označil to vest kot "mistifikacijo". Poznejša poročila so javljala, da sta bila v resnici aretirana, vendar pa dostavljala, da vlada v resnici ne ve, kaj naj stori z njima.

Minister za narodno obrambo, Gessler, je objavil, da je bila Erhardtova mornariška brigada, ena najmočnejših skupin reakcijskih vojakov, premeščena v Muenster, kjer bo razpuščena. Medtem pa je mornariška brigada, ko je dospela v Münster, razvila staro cesarsko zastavo ter izjavila, da se bo postavila po robu vsakemu poskusu razoroženja. Dosedaj ni bil vpriporjen še noben poskus, da se to mornariško brigado v resnici razoroži.

Zatiranje za liberalizem in respekta polno popuščanje napram nasilni reakciji — to so dejstva kot veljajo glede sedanje Nemčije. Medtem pa so se reakcijske čete iz krdel, ki so bili razpuščeni, preko noči izpremenile v farmske "delavce" in prevedlo se jih je na velika posestva na Pomeranskem, kjer jih imajo junckerji poslastični pripravljene, da postanejo zopet vojniki na najkrajši poziv. Poljedelski okraj: zadržujejo že sedaj pošiljanje živil v Berlin ter se glasi v glavnem mestu, da se naslednje reakcijske ustanove ne bo izvedlo s pomočjo par oddelkov vojakov, katere je mogoče postaviti na Wilhelmstrasse ali prisiliti k kapitulaciji s pomočjo generalne stavke, temveč s pomočjo boljše organiziranega gibanja, ki se bo pričelo na deželi.

Pri prvem zakonodavnem gibanju bodo zasedeni poljedelski okraj krog Berlina in če bo glavno mesto zastavkalo, bo pričelo tudi stradanje. Obrambni minister priznava, da so novice, ki prihajajo iz Pomeranske, zelo resne ter svari reakcionarce, da ni vlada pripravljena trpeti še nadaljne izgreda ter motenja. Nekoliko več živahnosti pri kaznovanju onih, ki so podpirali zadnji "nemir", bi dalo besedam obrambnega ministra malo več moči in poudarka.

Nevarnost v Nemčiji prihaja danes kot je prihajala vedno izza polovične revolucije novembra meseca 1918, od strani desnice. Ta desnica je neprestano čuječa ter čaka brez odpočitka na priliko, da se polasti vrhovne oblasti v deželi ter uglaadi pot k povratku Hohenzollerncev. Radi tega se tudi označuje delavce, organizirane v močnejše skupine, vedno kot boljševike, čeprav jim niti v glavo ne pade ustanoviti v Nemčiji drugo sovjetsko republiko. Nemški delavci hočejo predvsem zagotoviti obstoj resnično demokratične republike, v kateri bi imeli besedo in glas le oni, ki proizvajajo in ki prispevajo k večanju narodnega bogastva in blagostanje. Tega se reakcionarci in kajzerjevi dobro zavedajo ter skušajo rešiti, kar se še da rešiti, kajti kmalu bi bilo to prepozno.

Razne vesti.**Ruski židje proti židovski državi v Palestini.**

Osrednji odbor ruskih židov je izdal proglas, v katerem se izreka proti židovski državi v Palestini, rekoč, da židovska buržuazija je postavila vprašanje židovske države na dnevni red samo v svrhu imperijalističnih ciljev. Ruski židje prepovedujejo Palestino arab-skemu in beduinskemu proletarijatu.

Razveselila nas je vest, da misli lesni trgovec Prepotnik v Železni Kapli, ki je pri nas nekaj let nakupil vozno pot z Obiskarje v Korte napraviti. Bila bi res nujno potrebna.

Ker smo tako oddaljeni od vseh krajev, brez prave zveze in zaprti, bi nam bil zelo koristen telefon na Jezerskem, po katerem bi bili vsaj telefonično zvezani z zunanjim svetom. Mogoče ga nam predložijo vojaška uprava.

Dopisi

Lorain, Ohio.

V naši naselbini smo imeli zabavni večer v nedeljo 11. aprila. Tukajšnja slovenska Victor godba, sestojča iz samih slovenskih mladeničev od 12. do 16. leta, je priredila prvi godbeni koncert. Ne bi si človek nikdar mislil, da se morejo tako mladi fantje izvrstno naučiti godbe. Vsa čast jim! Pripoznamo lorainški Slovenci čast tudi našemu izvrstnemu vodji Mihaelu Tomažinu, ker se je do tistih trudil, da je naučil naše mladeniče. Le tako naprej, mladeniči slovenske godbe!

Žal, da nimamo že svojega Doma, da bi imeli pripraven oder za nastopati in razširjeno dvorano, da bi se godbeni glas mogel bolj razlegati, da bi mogel vsak človek bolj razumeti glasbo. Rojaki Slovenci v Lorainu, le naj si vsaki premisli, kako je nam potreben Dom. Koliko bi lahko imeli domače zabave, naprimer godbo, dramatično društvo bodisi za naše šolske otroke, ker večkrat pridejo igrati v prid šole ali slovenske fane, pa moramo iti v tujo dvorano, ko bi lahko v svoji dvorani dobiček delali. Ravno zdaj v soboto 17. aprila je priredilo dramatično društvo "Lipa" krasno igranje. Kam smo morali iti gledat? V tujo dvorano. Le pogledite Slovenci, ali vam ni težko pri sreči, ko morate iti k tujcu, da on gospodari, kadar imamo kakšno igranje? Slovenci vsi skupaj, bo bomo postavili svoj krasni Slovenski Dom! Obris je zdaj v delu. To bo krasna stavba, ponos nam vsem Slovencem v Lorainu.

Na koncertu smo tudi imeli priliko slišati dobre govornike, ki so povdarjali, kako je nam potrebna izobrazba in svoj Dom. Čast govornikom, kot našemu novodošlemu g. župniku Krakerju, g. Johnu Brusu, g. Joe Svetetu in našemu policijskemu sodniku g. J. M. Hardingu. Posebna hvala g. Johnu Brusu, ki nam je lepo v jedrnatih besedah razložil, kaj nam je treba vsak Slovenec v Lorainu posnemati. On je povedal, kaj nam je še treba v naši naselbini. Prvič

Narodni Dom, drugič izobrazba in dramatika. Rojaki, vsi skupaj, pa bomo napredovali v enem in drugem oziru. Opustimo našo staro mržnjo in bodimo vsi skupaj! Rojaki direktorji Slov. Narodnega Doma, zastopniki in zastopnice vseh društev, ne pozabite, da je seja 25. aprila. Imamo važne točke za rešiti. Tudi delničar ima vstop na sejo. Torej na svidenje! Z bratskim pozdravom
Direktor Slov. Nar. Doma.

Dunkirk, Kansas.

Že dolgo se ni čitalo kaj posebnega od tukaj, zatoj sem se namenila pisati jaz par vrstic.

Starka zima je pač nadležna in se noče umakniti spomladni trobentici. Uničila nam je skoro vse sadje na velikonočno nedeljo. S spomladanskim sadenjem tudi slabo izgleda.

Rudarsko delo vse počiva. Za koliko časa, se ne ve. Ne dolgo je bilo v nekem časopisu, da se je izrazila neka bogata dama, da bi rada spoznala, kaj za ena žival je rudar. Kakor je videti, smo rudarski stanovniki že nižje cenjeni kakor muhe v rovi. One dobijo svojo porejjo za vzdržanje njihovih moči, ali za rudarja se ne gleda, kaj on potrebuje in njegova družina.

Kakor znano, so zaprli voditelje organiziranih premogarjev, in sicer Alex Howata, predsednika 14. distrikta, ter podpredsednika, tajnika in blaginika. Dne 12. aprila se je združilo okoli 4000 rudarjev v spredov protijetniksi z godbo v Girard, Kansas, in tako so tudi dovolili, da je vsakdo lahko videl one štiri rudarske voditelje. Predsednik Howat jim je celo uro govoril zelo ganljivo in vsaka njegova beseda je bila pravična. Čeravno pravico globoko, pod zemljo podkopavajo, vseeno bo iz močnih korenin dospela zopet na beli dan in obrodila bo stopeni sad, katerega vsakdo v veseljem pričakuje.

Pozdrav vsem Slovencem in Slovenkam po širni Ameriki.

L. T.

Temelji Lige narodov.

Drzna in dalekosežna misel, stvariti državam nadrejeno organizacijo in vpeljati gotova uravna in pravna načela v odnose med državami, je s pariške ligo narodov deloma uresničena. Do danes je pa pariška liga narodov samo odlomek velike stavbe, ki so si jo zamišljali najplemenitejši organizatorji človeštva v dolgi vrsti desetletij. Odlomek je ne samo zato, ker niso v njej našli mesta vse države sveta, predvsem Rusije. Kar je glavno: Polvičarska in neokritična načela, ki vodijo pariško konferenco pri njenih malim narodom krivičnih činih, nam jasno povedo, da je tudi sedanja zveza narodov, dete pariške konference, obsojena v to, da bo zavarovalna družba za one države, ki os bile deležne vojne plena.

Če se vprašamo, kako je mogla dozdene utopična misel zveze narodov pognati korenine v mišljenju milijonov ljudi, najdemo ti plesti nagibov različne globine. Strašni pritisk vojne, ki je duševno potlačil 40 milijonov mož in jim vzel svobodo in moško voljo, trpljenje in krivne žrtve so rodile močnejši čustveni odpor in gnev proti vojni. Predvsem je sovražijo široke ljudske plasti, ki so brez pomoči in ugodnosti stali pod neposrednim pritiskom surovega militarizma. V ljudstvu se je poleg tega ukoreninila navna in lahka misel, da je veliko krizo izzvala zločinska volja posameznih ljudi. Ni čudno da so množice na prvi hip, z radostjo pozdravile misel zveze narodov, organizacije, ki naj brzda te zločinske posameznike, če jim je dana odločilna državna oblast v roke.

Toda ta odpor proti vojni in "vojnim krivicam" je le hipni izbruh razboljenega čustvovanja, ki se vsak trenutek more izpreveriti v nasprotno mišljenje.

Drugi, globlji vzrok leži pa v smeri, v kateri se razvija socialno in gospodarsko življenje celega kulturnega sveta. Ko se je sesul v prvih desetletjih 19. stoletja stari družabni red, je razpadla družba v drobce. V imenu osebne svobode je individualizem razrešil vse vezi in človek je stal poleg človeka, država poleg države brez vsake

notranje zveze. K socializmu stremeča moderna doba pa hoče združiti posamezne drobce v nove organizme, hoče spraviti v sklad interese različnih slojnih skupin in podrediti vse delo pozameznikov višji misli se ni omejlila na polje gospodarstva, segla je na vsa polja, tudi na polje meddržavnih odnosov. Ker je prekvasila mišljenje milijonov ljudi, je pripravila v njih plodna tla za veliko misel: Združiti države, ki danes osamele nezaupno gledajo ena drugo, v svetovno organizacijo, ki bo po stalnih načelih urejala odnose med njimi. Danes so trdne, v pravem prepričanju milijonov ukoreninjenih vezi med državami pretgane. Socializem hoče te drobce združiti v harmoničen mozaik — v pravo zvezo narodov.

Toda najgloblji temeljev se še le dotaknemo, če promatramo misel zveze narodov s svetovno-gospodarskega stališa. Bil je že čas, ko je bila v kulturnem človeštvu močno tendenca, da se odlošaji med državami podvržejo močni naradni avtoriteti. Krščanska družba srednjega veka se je borila za misel univerzalne krščanske države, ki naj bi jo naznačjal zastopal cesar kot izraz materjalnega, papeštv kot znakovne sile. Iz te srednjeveške družbe so se, vzporedno s prenosno-gospodarskega reda, izluščile sedanje narodne države. Zdi se, da je prišel čas, ko te nove celice družbe hočejo zopet ustvariti novo telo. Ne morda več v stari obliki univerzalne države, ampak v novi obliki zveze narodov.

To je počasni, tihi a trdni korak razvoja do cilja. Organizirane človeštvo. Predpogoj pa, da se ta velika misel uresniči, je, da nastane preobrat v mišljenju vseh narodov, da se vsi narodi, predvsem oni, ki režejo danes kruh pravice, prikopljajo do spoznanja, da se dolžni dati in drugim v vrsti vprašanje dnuše in vprašanje vzgoje.

ROJAKI NAROČATE SE NA "GLAS NARODA" NAJ VEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH

Stritarjeva 84letnica

Slovenski rojak dr. Šter, ki živi v Dunajskem Novem mestu, je te dni obiskal našega pesnika Josipa Stritarja na njegovem domu v Aspangu. O svojih vtisih poroča prijatelju v Ljubljani naslednje:

Vedel sem, da našemu pesniku ne gre dobro, vendar nisem pričakoval pri njem tolike revščine. V mali hišici v zgornjem delu trga ima zelo skromno stanovanje. Mala kuhinja in dva prav mala kabineta z več kot skromno opremo. Ko sem prišel k njemu, je sedel v nezakurjeni sobi z zimsko suknjo na sebi in je nekaj čital. Velik revež je in sama kost in koža ga je. Tožil je, da mu pešajo oči in da ne sliši skoro nič več. Le s težavo me je nekoliko razumel. Pravil mi je, da je vsled stradanja tako opešal. Aprovizacija v Aspangu je zelo slaba, v okolici pa ni dobiti prav ničesar, ker pokupijo vse in za vsako ceno židje, ki prinesejo kmetom petrolej i. dr. Prinesel sem mu nekaj sladkorja, moke in drugih malenkosti in videl sem, kako mu je dobrodošlo. Rekel mi je pri tej priliki, kako hvaležen je odseku za prehrano v Ljubljani in njegovemu direktorju, da mu je že parkrat poslal živila; pesnik in njegova žena sta mi zatrjevala, da bi bila morala brez te pomoči že davno umreti od lakote. Tožila sta le, da je bila zadnja pošiljatev skoro do polovice izropana. Dalje se je pritoževal, da mu je Tiskovna zadruga za drugi natis njegovih spisov plačala le 3000 K, dočim se knjige danes splošno tako drago plačujejo. Boji se, da bo narod mislil, da gre to izkupilo v njegov žep.

Tako piše doktor Šter svojemu prijatelju.

Pesnik Stritar je obhajal dne 6. marca v skrajni bedi in žalosti, daleč od svoje ljubljene domovine, svoj 84. rojstni dan. Pesnik Stritar živi ob svoji pokojnini, ki znaša 200 K na mesec. Da s to pokojnino pri vsej svoji skromnosti ne more živeti, je več kot jasno. Pomisliti je treba le, kako ogromne cene imajo živila v avstrijski republiki. Omenjeno bodi le, da stane v Aspangu eno jajce osem nemških kron. Dr. Šteru je pesnik tudi tožil, da si že dolgo časa ni mogel privoščiti kupice vina, ki bi ravno sedaj v svoji visoki starosti in betežnosti tako nujno potreboval.

S ponosom smo vedno imenovali Stritarja svojega velikega pesnika in pisatelja; izkažimo se mu še sedaj, ko je tuje pomoči tako silno potreben, hvaležnega in pri-skočimo mu na pomoč. Kakor smo se informirali, je odsek za prehrano, želeč pesnika počastiti za njegov rojstni dan, pred par dnevi po posebnem kurirju poslal pesniku večjo zbirko živil (moke, masti, sladkorja i. dr.). Treba pa bo za pesnika izdatnejše pomoči, da mu olajšamo zadnje dni njegovega življenja, ki je bilo vse posvečeno slovenski domovini. Izpolnili bomo le častno dolžnost, ako mu pomagamo, in ga podpremo sedaj, ko tako nujno potrebuje naše pomoči. Inicijativo za to zadnevno akcijo naj bi po našemu mnenju prevzela ljubljanska mestna občina, ki je svojčas pesnika Stritarja imenovala za svojega častnega meščana. Ne dvomimo, da bodo tudi naši premožnejši sloji z veseljem kaj prispevali.

Dr. Šter je poslal tudi "Sloven-u" daljše poročilo, iz katerega posamezno najvažnejše:

Po dolgem brezuspešnem iskanju hiše mi je nek prijazen go-pod — penzionist — pokazal u-lieo in stanovanje Stritarjevo. Od-tega gospoda sem zvedel tudi, ka-ko čil je se Stritar, da gre kljub svoji visoki starosti na dolge iz-predhe, da obleta vse bližnje go-ve itd. Žalibog sem se moral prav-kmalo prepričati, da mi je ta ne-znane opisoval Stritarja, kot ga je videl pred leti ali pa morebiti še pred meseci.

Sprejela me je njegova soproga, zelo simpatična, ljubezna in — kakor mi je pisal — dobra žena. — ki po materinsko za mene skrbi in brez katere bi kar živeti ne mo-gel.

Sedel je za mizo v mali, več kot skromno opremljeni sobici, z zele-nim ščitom nad oči in je pisal. Težko se je dvignil s sedišča in mi je podal svojo desnico. Izročil sem mu najprej pozdrave njego-

Jugoslovanska**Katol. Jednota**

Ustanovljena 1. 1898

Inkorporirana 1. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni Uradniki.
Predsednik: **MIHAEL ROVANŠEK**, Box 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsed.: **LOUIS BALANT**, Box 106, Pear Avenue, Lorain, O.
Tajnik: **JOSEPH FISHER**, Ely, Minn.
Blaginik: **GEO. L. BROZICH**, Ely, Minn.
Blaginik nepriznanih smrtnih: **LOUIS COSTELLO**, Salida, Colo.

Vrhovni Zdravnik.
Dr. **JOS. V. GRAHEK**, 643 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadorniki.
JOHN GOUZE, Ely, Minnesota.
ANTHONY MOTZ, 9041 Avenue M, S. Chicago, Ill.
IVAN VABOGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

Vse stvari tikačje se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatev naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika protnege odbora. Prosnje za sprejem novih članov in sploh vsa zdravniška pričevala se naj pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" lestvid. V blagajni ima okrog \$200.000. (tristotisoč dolarjev). Bolniških podpor, odškodnin, in posmrtnih je izplačala že nad podlugo milijon dolarjev. Jednota šteje okrog 8 tisoč rednih članov (ice) in okrog 3 tisoč otrok v afilinskem oddelku. Društva Jednote se nahajajo po raznih slovenskih naselbinah. Tam, kjer jih še ni, priporočamo ustanovitve novih. Kdor želi postati član naj se zglaši pri tajniku bližnjega društva JSKJ. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na glavnega tajnika. Novo društvo se lahko vsanovi s 8 člani ali članicami.

Vih prijatelj iz domovine in mu opisal, s kako hvaležnostjo mislijo poslednji na njega in kako radi bi mu olajšali njegovo v takih razmerah gotovo težko življenje. Njegov odgovor me je prepričal, da sem govoril vse to zastoj. Slišal ni nobene besede. Njegova žena mi je potem pripovedovala, kako zelo ga zapuša sluh, s solzami v očeh mi je rekla, da so mu zadnje čase popolnoma opešale moči in da je temu vzrok pomanjkanje najpotrebnejših živil. S hvalnim srecem se je spominjala slovenskega ljudstva, katerega darovi so ju rešili najhujšega. Mestna aprovizacija je popolnoma odrekla, ker pride vsak dan brez številca židov iz glavnega mesta, ki pokupijo vse in za vsako ceno. Ker dobe kmetje od njih petrolej, prodajajo raje židom nego aprovizaciji in meščanom.

"In z našo malo pokojnino ne moremo plačevati cen, kot jih plačujejo židje", je končala uboga žena.

Ko sva bila s Stritarjem sama, se je pritoževal, da mu oči pešajo. Le s težavo piše in kar je napisal, ne more skoro več brati. In vendar mu zadnje čase "verzi kar silijo v pero". Veliko lažje kot kdaj se mu v glavi ustvarja verz za verzom.

"In vse pesmi, slovenske, nemške in laške, ki sem jih kdaj znal, mi vrše po glavi."

"Vse to", je dostavil, "je slabo znamenje."

"Nahujše mi je pa", je dejal, "da moram gledati, ko se židje tako nespodobno sijo in zraven njih pa strda množica revežev."

In dostavil je še, da pri tem ne misli na sebe, četudi si je svoja stara leta predstavljal malo drugače, ampak na tisoče onih, ki umirajo od lakote.

Ker sem videl, da ga govorjenje zelo utrudi, sem se poslovil. Predno sem odšel, mi je stisnil v roko mal zvezek z dvema pisnima iz leta 1894, na katerega je napisal par prijaznih besed. Izročil mi je tudi več pesmi iz zadnjih dni, zame najlepše dar, in mi je rekel, naj jih preberem in mu jih vrnem, ker jih ne more več prepisati.

Še enkrat sem mu pogledal v mladeniško žive oči, v katerih ni videti ni znaka oslabelosti, in na njegovo povabilo sem mu obljubil, da ga kmalu zopet obiščem. Stisnil mi je roko in odšel sem.

Umrl je na Bledu
asistent lekarnarja A. H. Robleka ml. Ivan Šepie v starosti 55 let. Dobil je tam zavetje pri rodbini kot begunec iz Pliberka pred nemško-koroškimi grozodejeli.

Brezupen slučaj.
— In kakaj je ta mož tukaj? — je vprašal obiskovalec, ki se je ustavil pred celico št. 44 v neki no-rišnici.

— Bil je politik in ko je bil ko-lično v resnici izvoljen, je dejans-ki skušal izpolniti obljube, kate-re je dal tekom kampanje, — je odvrnil paznik.

Afriški črnc kot šofer

Ker se je avtomobil razširil po vseh delih sveta, je tudi povsem naravno, da se šoferji razlikujejo drug od drugega glede zunanjo-sti, obleke ali pomanjkanja oble-ke, kot je pač navada dežele, v kateri se je stavilo avtomobil v službo.

Če bi šli naprimer po poti, ki vodi od zapadne obali ekvatorske Afrike za več sto milj v notranjost dežele, bi naprimer videli prodi-rati skozi džungle motorni voz in na sedežu šoferja bi zagledali za-padno-afriškega domačina.

Sodeč po njegovi uniformi bi prišli takoj do prepričanja, da ga niti malo ne zanimajo visoke ce-ne oblek. Taki domačini postane-jo dobri in zanesljivi šoferji v te-ku treh ali štirih tednov od tre-mutka naprej, ko so privikar v svojem življenju videli avtomo-bil.

Ti motorni vozovi, katerih je sedaj približno 200, vzdržujejo redne vožnje ter polnijo velike parnike, ki vozijo med zapadno-afriškimi pristanišči ter Evropo in Ameriko. Kadar vozijo v no-tranost dežele, so ti avtomobili obloženi z ljudmi in raznim im-portiranim blagom. Kadar pa se nahajajo na poti proti obali, pre-važajo kokosove orehe, palmovo olje, kože in gumij.

Prošnja.

Dragi rojaki z Vrhniko v Ame-riki! Nesrečna vojna nam je v do-movini zadala hude rane na vseh poljih, tudi v cerkvenem oziru. Pohraji so nam zvonove, ki so da-lež naokrog naznanjali slavo Vrh-nike in čast Bogu. Kako pusto, kako prazno je biti brez zvonov! Že konaj čakamo, da bi se drugi oglašili iz stolpa sv. Pavla, in starčki in starke vzdihujejo: Ka-ko bi radi umrli, samo da bi me-se zvonovi sv. Pavla sprenili k zadnjemu počitku! Zato se bodi-mo, da bi spravili skupaj potreb-no svoto za zvonove. Doma nabi-ramo, a ker je zvonovina tako draga, ne moremo skupaj dovolj spraviti. Zato se obračamo na Vas, naši Vrhničani, da nam pri-skočite na pomoč. Prosimo Vas, v vsaki naselbini naj se dobi po-zrtvovalni nabiralec, ki bi nabral v dotični naselbini darove in jih odposlal župnemu uradu na Vrh-niki.

Pohvaliti moram že dve nabir-alki v Little Falls, N. Y., Jennie Cankar in Frances Telban, ki sta že tako zbirko odposlali. Upam, da se bodo vsi Vrhničani v Ame-riki odzvali mojemu povabilu. Že vnaprej se Vam zahvaljujem in bilježim za

Župni urad Vrhnika v Sloveniji udani
Janez Kete, župnik in dekan.
Vrhnika, 31. marca 1920.

Politika moderne Kitajske.

Mr. Si-Gung Čeng, mlad kitajski učenjak, ki je dovršil vsučilišče v Oxfordu, nam opisuje v svoji knjigi, katero je pred kratkim izdal dogovore, ki so se završili v njegovi deželi v zadnjem času ter smer, v katero krenila kitajska politika na temelju novejšega stika z ostalim svetom.

V luči zgodovine ni povsem neupravičena priljubljena označba Kitajcev glede tujcev ali inozemcev, o katerih pravijo, da so "tuji ljudje". Tekom zadnjega stoletja se je polagoma, a uspešno izvajalo razkosanje Kitajske, ki je bilo v številnih ozirih zelo slabo zgodovinskemu razkosanju Kitajske. Francozi so vojevali več povsem iz tre izvitih, krivdanih napadalnih vojn ter se polastili Indo-Kine obene ms številnimi koncesijami v velikih mestih. Angležji so vsilili Kitajcem opij s pomočjo bajonetov in kanonov, zasedli Hong Kong ter razširili svojo suverenost nad obširnimi ozemljem Tibeta. Rusija je do revolucije neprestano omejevala severne meje Kitajske. Nemčija je porabila pretežno umora dveh misijonarjev, da se je polastila Kiavčeva, a le v toliko, da jo je pozneje izpodrinil bližji in bolj nevaren zavojalec Japonska, koje moč predstavlja strašno pretnjo in nevarnost za ono malo, kar je še ostalo od kitajske prostosti in neodvisnosti.

Mr. Čeng se ne poča s kitajsko zgodovino razven v toliko, kolikor je ta zgodovina v direktnem stiku z današnjim položajem v deželi. On pojasnjuje precej podrobno poglavitna dejstva zadnje, a le malo nmevane kitajske revolucije. On nam kaže, kako se cela dežela razcepila v dva sovražna si dela: deloma vsled tega, ker narod ni zmogel parlamentarne vlade, deloma pa radi bitvene in instinktivne razlike v naziranjih med naprednim jugom ter konservativnim severom. Pisatelj daje izraza upanju, da bo končno vendar uveljavljena združena Kitajska, katero bo vladala zelo konservativna demokratična konstitucija. Nekatere glavne ustavne določbe, katere zagovarja on, so naslednje:

— Močna izvrševalna oblast s pomočjo predsednika, da razpusti parlament ter s kabinetom, ki naj bi bil odgovoren parlamentu, ki pa naj bi kljub temu kontroliral parlament.

— Imenovani senat, potom katerega naj bi predsednik kontroliral poslansko zbornico.

— Nižja zbornica, izvoljena potom direktnih volitev na temelju volilne pravice, omejene od vzgoje ter lastninskih kvalifikacij.

— Pravosodje, ki naj bi bilo neodvisno od izvrševalnega dela vlade.

— Podelitev navedenih polnomoči v roke provincijalnih vlad. Taka vlada bi gotovo dovedla do diktatorstva, če bi bil glavni izvrševalni uradnik močan in ambiciozen človek. Mr. Čeng pa trdi, da je vsled svoje nevednosti in politične nezkušenosti kitajski nasti rod nesposoben za nadaljne eksperimente z demokracijo v sedanjem času. V podporo te trditve omenja pisatelj skoro neprestano stanje upora, ki je prevladalo na Kitajskem izza konca revolucije leta 1911.

Čprav je bila Kitajska precej nepristranski plenjena od strani vseh mogočih evropskih narodov, z edino izjemo Združenih držav, je Mr. Čeng prepričan, da mora ta dežela delati gotove razlike v svojem stališču napram njim. Nemčijo in Rusijo lahko izvzame, ker sta vled raznih okoliščin ovržani iti na nadaljna zavojavanja. Pisee daje izraza svojemu respektu do Francije in Anglije ter svojem gorskemu občutovanju do Amerike, ki se je baje le malo ohladilo vsled dejstva, da ni predsednik Wilson na mirovni konferenci v Parizu podpiral zahteve Kitajske.

Za njega je Japonska resnični sovražnik neodvisnosti njegove dežele ter nam zatrjuje na živahen način, da bi zmaga japonske ekspanzionistične politike predstavljala direktno ogrožanje miru sveta ter varnosti Združenih držav v Pacifičnem morju.

Novice iz Slovenije

Samoumor.

Upokojen kurjač drž. železnice Jožef Lotrič, doma iz Sele, stanujoč v Spodnji Šiški, si je pogol iz vojaškega samokresa v postelji dva strela in sicer mu je predrila ena kroglja levo stran prsi in je prišla na hrbtni ven, druga kroglja mu je pa predrila čelo in je prišla nad levim ušesom ven. Rajni Lotrič je oslepel; bil je tudi jetičen, kar je najbrže povzročilo, da je obupal in se ustrelil. Smrt je nastopila vsled otrplosti možganov. Ko je došel na lice mesta okoliški policijski nadzornik Stalnik, je ležal Lotrič v luži krvi mrtve v postelji, zraven njega na desni strani pa 2 vojaška revolverja. Lotrič je imel samokresa v dnu v nočni omarici zraven postelje; pred dvema letoma mu jih je podaril neki vojak; samokresa sta imela 8 polnih in 3 prazne naboj. Lotrič je torej trikrat streljal na sebe; Lotričeva služkinja je tudi v resnici slišala tri strela. Na lice došla komisija policijskega ravnanstva: g. policijski zdravnik dr. Drž in pol. kancelist Jelenc sta ugotovila Lotričovo smrt in odredila, da se je prepepeljal samomorilec v mrtvašnico k sv. Krištofu.

Padli vojaki.

Redov Medved Martin, rojen leta 1896, Poljsnik, Litija, padel 4. maja 1919 v Podrožici, četovodja Koemur Frane 1887, v Podrožici, redov. Grebene Frane, 1899, Dolenja vas, Kočevje, padel 29. aprila 1919 v Podrožici, red. Ra-de Miha, 1898, Stari trg, Černo-melj, padel 5. junija 1919 v Ro-kaplar Žugl Alojzij 1899, Podze-melj, Černomelj, padel v Rože-ku, red. Skvarča Ciril 1898, Ljub-ljana, padel v Podrožici, red. Bradula Alojzij 1898, Sostaja, Krško, padel 9. januarja 1919 v Podrožici, red. Oblak Frane 1893, Vič, Ljubljana, padel 11. januar-

ja 1919 v Podrožici, red. Koejan-čič Jožef 1899, Ljubljana, padel 1. maja 1919 v Podrožici, red. Po-je Peter, 1899, Draga, Kočevje, padel 9. junija 1919 v Podgori, red. Nikš Adolf 1888, Radeče, Krško, padel 28. maja pri Borov-ljah, red. Brule Jožef, 1895, St. Peter Novomesto, utonil v Blaš-škem jezeru 14. avgusta 1919, po-kopan v Ločah. Vsi od 1. bataljo-na 37. pp.

Iz bogate evrop. zemlje

Prihaja največje zdravilo na svetu.

Von Schliekov, Pristni Bolgar-ski Krvni Čaj je sestavljen iz red-kih jagod, roz in evetle, ki so zra-šle v vrhovih vzhodne Evrope. Vsled tega ima tako čudovito moč pri zdravljenju bolezni, odpravi hudih prehladov, zaščitenju proti influenci, gripi in pljučnici. Če ste bolni in hočete imeti najboljšo zdravilo, ne delajte na slepo srčno, ne eksperimentirajte, kjer je pri-zadeto vaše zdravje. Tisočeri in tisočeri dolgujejo svoje življenje čudoviti moči tega slavnega nar-avnega zdravila tekom strašne influenčne epidemije. Zdravniki in lekarnarji jako priporočajo Bol-garski Krvni Čaj, ker vedo, da je tekom dolgih let prestal železno iskusno in izkazal svojo vrednost. Zdravniki in lekarnarji tudi vedo, da je večkrat zelo nevarno ekspe-rimentirati z boleznimi. Vsled tega tudi priporočajo Bolgarski Krvni Čaj kot tako uspešno zdravilo. V-prašajte danes svojega lekarnarja za Von Schliekov Bolgarski Krvni Čaj. (Zavrnite ponaredbe.) Če je vašemu lekarnarju pošel, mu re-čite, naj ga vam takoj nabavi, če ga ne more imeti takoj, ga vam bomo poslali hitro zavarovano po Parcel-pošti. Pošljite \$1.25 za eno veliko družinsko škatljo, ali \$3.15 za tri ali \$5.25 za šest škatelj. Naslov: H. H. Von Schliek, President Mar-vel Products Co., 9 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

(Adv.)

SLIKE IZ REVOLUCIJE.



TROOPS RESTING IN WILHELM PLATZ.



Zgornja slika nam predstavlja nemške vojake, ki počivajo na Viljemovem trgu. — Na spodnji sliki vidimo nemške vojake, ki tabore na prostem.

Naša "poprusena" armada.

Ali je naša armada manj demo-krafična kot francoska? Ali je bi-lo življenje ameriškega vojaka bolj težavno vsled malenkostnega tiranstva kot pa so bile nemške žene ograje? Veliko se je pisalo glede razvoja pruske ideje v ame-riški ekspedicijski sili; o umetnem in prisiljenem razlikovanju med navadnimi vojaki in častniki, o razredni ošabnosti vojakov po po-klicu, katere so dostikrat posne-mali tudi začasni častniki in o tem, kako je ta sistem škodoval ameriški moralni ter napolnil z gnušom ljudi, ki so mislili, da se bore za uničenje in odstranjenje tega, kar so morali sami požra-ti. Neki kapitan M. pa se je v svojem članku mogoče tesneje približal celemu predmetu kot pa vsi ostali. Sel je v vojno kot na-vaden vojak ter prišel iz nje kot kapitan in vsled tega je videl obe strani. Kot vsi drugi je prišel tu-di od preprečanja, da je discipli-na potrebna kot je potrebna tudi v vseh drugih poslih, da pa se neštevilne regulacije, katere se je vsililo vojakom obenem s pasjo ponižnostjo, katero se je za-htevalo od ljudi, veliko škodo-vale morali ter izživale vojake na direkten odpor. Ni zadostovalo, da se je zahtevalo suženjsko izvr-šenje številnih nepotrebnih regu-lacij. Krško se je celo povsem eno-stavne pravice. Navaden vojak je moral spoznati, da ni vreden dru-žiti se z ženskami iz njegove las-te dežele. Na zabavah ga je le- preveč pogosto pozdravil napis: — Le za častnike! — V tem po-gledu nam poroča ta kapitan:

— Nobene razlike ni v razredu, iz katerega so vzklili častniki in navadni vojaki v armadi Združe-nih držav. Mi imamo razrede in svoji deželi, a na nesrečo ali srečo se jih ne zavedamo. V armadi pa se vsakdo iz potrebe zaveda svo-je razrede. Nikdo ne ve, da bi navaden prostak tolkel polkovni-ka po ramenih. Moja trditve je, da bi morale biti razlike one mo-či in dostojanstva ter odgovorno-sti, — ne pa enostavni preostanki

angleškega armadnega sistema, ko se je nahajal v svojem najslab-šem stanju. V civilnem življenju respekti-ra vsakdo svojega predpostavljene-ga. Delodajalec nagovori vedno z Mr. ali Sir, čeprav vas on mogoče le kliče po imenu. Pa ce-lo ta znak razreda izginja tako hitro v civilnem življenju kot se veča v armadi.

— Gospod, prostak Jones prosi dovoljenje, da sme govoriti s po-ročnikom.

— Gospod, seržant Brown pro-si za dovoljenje, da sme izostati iz vojašnice.

To so vzgledi nagovora, kate-riga se zahteva od vojakov. Ni je bolj bedaste stvari na svetu kot je to govorjenje v tretji osebi in to v armadi naroda, ki ponosno izjavlja, da ne pozna no-benega razreda in da so vsi lju-dje enaki in kjer so v resnici vsi ljudje enaki v toliko, da morejo napredovati, v kolikor dopuščajo te njih duševne zmognosti, značaj in vrednost.

Sistem, ki uveljavlja nagovar-janje v tretji osebi za vjaki ar-made Združenih držav, je v Fran-ciji naravnost ponorel glede raz-rednih in socialnih razlik. Vsak častnik, ki je služil tam, ki ni slep re dežele. Na zabavah ga je le- preveč pogosto pozdravil napis: — Le za častnike! — V tem po-gledu nam poroča ta kapitan:

— Nobene razlike ni v razredu, iz katerega so vzklili častniki in navadni vojaki v armadi Združe-nih držav. Mi imamo razrede in svoji deželi, a na nesrečo ali srečo se jih ne zavedamo. V armadi pa se vsakdo iz potrebe zaveda svo-je razrede. Nikdo ne ve, da bi navaden prostak tolkel polkovni-ka po ramenih. Moja trditve je, da bi morale biti razlike one mo-či in dostojanstva ter odgovorno-sti, — ne pa enostavni preostanki

zaničevali ter bili nasprotno zanič-evani od rezervnih ter častnikov narodne milice. Čeprav je bilo tu-di med slednjimi opaziti dosti sporov, a sta se stvorili končno vendar dve skupini, obstoječi iz "rednih" in "začasnih".

Na dnu cele te socialne lestvi-ce pa je seveda stal ubogi navad-ni vojak. Vse, od hrane pa do žensk, se je urejalo po činu. Polkovnik je vzel, kar je pustil general, vi-sji častnik to, česar ni mogel ra-biti polkovnik in nižji častniki so porabili kar jim je prišlo roke. Navadni vojak? Vzel je kar je prišlo.

To menim dobesedno. Prva dolžnost kvartirskega častnika, ko je dospel v kako-me-sto, je bila, da rezervira najbolj-se gostilne za častnike in da za-gotovi svojinu poveljujočemu častniku najboljše stanovanje. Če tega ni storil, ni dolgo časa ostal kvartirski častnik. Vsepo-sod, od fronte črte pa do ozem-lja v ozadju, od transportacije na-vzdol do razdeljevanja hrane, je navadni vojak našel, da je neupo-števani in zaničevan član družbe.

Premocno? Kako bi čutili, če bi živeli tako življenje dan za dnem, skozi eno leto ali še več?

Spali ste na slami, stópali v vr-ste za hrano, živeli v blatu, oprav-ljali težakša dela, korakali težko obloženi, pili v najbolj umazanih gostilnah, stali pod neprestanim nadzorstvom orožnikov in vsako vaše najmanjše gibanje je bilo re-gulirano.

Medtem ko ste šli skozi vse to, so možje, ki so vam povelje-vali, spali v udobnih posteljah, dokler niso prišli prav na fronto črto in tedaj ste priskočili ter kopali zadnje podkope, dokler ni prišlo do dejanskih bojov.

Dočim ste bili vi umazani, blat-ni in zanemarjeni, so častniki ho-dili po cestah v novih čistih oble-kah, pili v najboljsh gostilnah ter odvajali deklice z njih poslov na ples.

Razmerje med žrtvami.

Dočim je Mars na svojih krvavih poljih pobil tisoče, je Vulkan, bog kovačev, pobil nadaljne tisoče v svojih kovačnicah ter v svo-ljivarnah. Tekom velike vojne je veliko več Amerikancev umrlo doma kot pa na bojnih poljih. Na kongresu za preprečenje poškodb, ki se je vršil v Worcester, Mass., je C. W. Price iz Chicago, gene-ralni upravitelj National Safety Council, izjavil, da je bilo tekom devetnajstih mesecev naše sovdeležbe v vojni, v kateri je bilo ubitih ter smrtno ranjenih skoro 48.000 vojakov, v tej deželi ubitih nič manj kot 126.000 možkih žensk in otrok. Med temi jih je bilo ubitih 35.000 v industrijah in 91.000 izven industrij. V vrsto zadnjih je spadalo 25.000 otrok. Medtem ko so se naši dečki borili na drugi strani vode, je bilo v tej deželi ubitih vsakih štiri in dvajset ur 220 oseb in treba bi bilo osem in štirideset milj dolgega jarka, širokega kot navadni cestni tlak, da se pokoplje teh 126.000 možkih, žensk in otrok. V listu The Iron Age se poroča glede tega naslednje:

— Mr. Price je rekel, da ni bil še nikdar čas, v katerem bi ta-ka izguba življenj pomenjala več za delodajalec, za mislečega dr-zavljanca, za naše industrije, za družbo v splošnem in da moramo mi kot dežela skušati reševati življenja, če hočemo postati velik indu-strijalni narod. Mr. Price je nato na kratko razložil razvoj varnost-nega gibanja, ki se je v svoji sedanjí obliki pričelo pred nekako tri-najstimi leti ter navedel kot prvi vzrok tega, kaj vse je mogoče storiti za rešitev življenj. Jeklarsko korporacijo Združenih držav, ki je v svojih prvih letih tozadevnih naporov skrčila število smrtnos-nih poškodb v svojih napravah za približno osemdeset odstotkov. Rekel je, da se je v teku zadnjih trinajstih let, izvedelo za številne stvari, tikaajoče se varnosti delavcev, da pa so štiri glavna tozadev-na dejstva naslednja:

Prvič: — Dokazano število, ne teorija je, da je mogoče tri čet-tine smrtnih slučajev ali težkih poškodb v industrijah preprečiti, če hoče delodajalec tako. Preiskava je dokazala, da bi se lahko iz-točilo 16.500 takih slučajev izmed 22.000, o katerih se je poročalo iz različnih industrij.

Drugič: — Varnostno gibanje je nudilo prva skupna tla, kjer sta se delodajalec in delavec lahko sestala v medsebojno korist.

Tretjič: — Na temelju izkušenj tisočih se industrij, ki so po-slale zadevna poročila, se je izkazalo skrčenje od petdesetih do 75 odstotkov smrtnih slučajev. Eno tretjino tega skrčenja se je doseglo s pomočjo mehaničnih priprav, dve tretjini pa s tem, da so se za-in-teresarili za stvar predelavce posameznih departmentov.

Četrtič: — Vsaka družba, ki je poslala tozadevna poročila, je vršila uspešno varnostno delo ter prišla poleg tega še do prebrča-nja, da se tozadevni izdatki izplačajo v obliki večjih dividend. Var-nostno gibanje je s tem zadobilo ugledno mesto v naših industrijah in to nam tudi pojasnjuje čudoviti napredek, katerega je imelo to gibanje zaznamovati v teku zadnjih trinajstih let.

Tako je bilo življenje navadne- kot naprimer izločevanje navad- ga ameriškega vojaka v Franciji. nih vojakov iz družbe žensk naše kot ga le morem resnično opisati. lastne dežele ter izločevanje iz V kredit številnih vojakov mo- kavaren, hotelov in tako dalje. ram reči, da so si sami ustvarili Prepričan sem, da so se številni svoje zabave in da jim je po skle- med nami sramovali spati v meh- nitvi premirja armada sama dala kih, gorkih posteljah, dočim so na razpolago na tisoče zabav ter naši ljudje spali v slami kot po- seedežev, ki so bili prej rezervi- rani le za častnike.

Nekatere teh omejitev so bile potrebne, naravnost bistveno po-trebne, ruge pa so bile popolno- ma odveč. Nepotrebne take od-redbe ali omejitve so imele posled-ice zmanjšanje respekta do sa-me-ga sebe na strani navadnih vo-jakov ter povečanje razredne za-vesti pri častnikih, kar je bilo slab-o za njih duše, nepotrebno za vojaško administracijo ter krivič-ne z vsakega vidika.

Ali naj navedem primere? Pozorščice: — Francoska ka-varna. Notranjost kavarne polna zavezniških častnikov, povečini ameriških.

Navaden vojak se približa vra-tom. Glede generala Perslinga pravi naš poročevalec:

— "Črni Jack", njemu v kre-dit bodi rečeno, je storil več za izčiščenje Francije ter za ustvar-jenje znosnih razmer v Franciji kot katerikoli ameriški častnik kar jih poznam. Njegovi obiski so bili kot bliski z jasnega neba in ko je prišel naokrog, se je tabori-šča izčiščila. Včasih mislim, da je porabil te svoje obiske za pre-iskušnje in da je poslal ljudi na- prej, da mu sporoče o razmerah, ki so prevladovale v času, ko je prišla vest o njegovem obisku.

Na način je lahko primerjal Ne-še razmere z onimi, katere je na-šel. Ponavadi je bilo dosti gradi-va za primerjanje.

Pisee članka priznava svoj predsodek proti absolventom West Point akademije, kajti našel je obenem z vsemi drugimi začasnimi častniki, da je "West-Pointer najbolj omejen, aroganten in raz-redno zaveden človek na svetu".

On trdi v prvi vrsti, da se pride na neprimeren način v to voja-ško akademijo, ker je treba poli-tičnega pulu predno se more kan-didat vdeležiti tekmovalnih sku-šenj. Velika vojaška akademija proizvaja najboljše častnike na svetu, a povprečni absolviranec ni nič drugega kot "aristokratičen snoh", ki je vedno pripravljen akanirati ljudi ter sklepati klike.

Kot odpomoč proti tem razme-ram priporoča, da se pošlje v to akademijo ljudi iz vrst navadnih vojakov. V tem pogledu pravi:

— Good evening, Major! — iz-ust navadnega ameriškega voja-ka!

Ne morem navesti morebitnega odgovora, — kajti to je ena iz-med stvari, ki se nikdar ne do-gode.

Ko pišem ta članek, sem pr-ti-čan, da dajem izraza razpolo-ženju vsakega začasnega častnika v službi. Nekateri med nami so bili na enak način kot redni krivi nezmernosti in vzdržanju svojega dostojanstva, a v dnu so bili sko-ro vsi med nami proti nepotrebn-im oblikam uporabe discipline

WSS WSS WSS WSS

Spomini na domovino.

Resnica je, da količina civilizacije med pristaši narodov meri po pomoči, katero naklanjajo svojim tovarišem v slučaju nevarnosti ali kako postopajo v navadnem življenju z ženskami.

Svoj čas sem čital o potopu velikega prekoceanskega patnika "Titanic", kako so možje visokih poklicev stopili na stran ter pustili naprej ženske in otroke, da so zasedli rešilne čolne. Nihče se ni oziral, če so bili otroci in ženske potniki prvega ali tretjega razreda, vsi so dobili isto pomoč in isto protekcijo. To je visoka forma civilizacije in eden izmed značilnih znakov anglosakškega plemena.

Pred kakimi petnajstimi leti sem čital o neki drugi ladji, ki se je potopila na morju. Ta ladja je pripadala nekemu drugemu narodu. Čital sem, kako so se možje na tej ladji, ko so spoznali, da se bo potopila, začeli boriti drug z drugim za prostore v rešilnih čolnih. Močni so dobili sedeže v rešilnih čolnih, dočim so morali otroci in ženske utoniti. Na tej ladji se je vračal neki profesionalni roko-borec, s svojimi predstavami je zaslužil veliko denarja v Ameriki. V onih časih so ga smatrali za svetovnega šampiona v svoji stroki. Poročilo je pripovedovalo, kako si je ta Turek priporil pot v rešilni čoln, kako je pobijal možke, ženske in otroke in kako se je slednjič rešilni čoln potopil z vsemi, kar jih je bilo v njem.

nožama na oslu in kadi pipo, Marja hodi in nosi Jezusa v naročju, za uzo pa vodi osla.

Rekel je, da Albanci zastopajo to stališče. Večkrat je videl možkega in ženskega prihajati iz gozda. Ona je npsila veliko butaro dračja, dovolj veliko breme za osla, on je pa stopal poleg nje, kadil pipo ter nosil v roki sekuro. Začetkom meseca novembra sem bil pri nekem predavanju v Dubrovniku. Predaval je dr. Ljubomir Leontić. Dubrovnik je bila republika še predno je bil rojen starši oče Jurja Washingtona. Dr. Leontić je bil prepotoval vso severno in južno Ameriko, kjer je imel razne govore po jugoslovanskih kolonijah. V tem slučaju je govoril o vplivu žene na državo. Stal sem v natlačeni dvorani ter celo uro poslušal govornikova izvajanja, da možki zamore uspevati edino s pomočjo ženske. Da ne more biti več oddaljen od nje, kot je od svoje sence. To Leontićeva predavanja omenjam, da dopovem našim inteligentnim ljudem, ki so potovali ter primerjali druge države z Jugoslavijo, da narod edino lahko napreduje, če napreduje njegove ženske.

Pri sebi imam tudi sliko, katero sem kupil v Zagrebu. To je krasna večbarvna razglednica, katero bi težko uporabili za svoj list. Slika predstavlja sledeče: Ljubina gresta, po polju, Fant je velik in močan ter ima svojo desno roko ovito okrog dekletovega

Genova in Trst.

Dva težka štrajka sta postavila na trdo preizkušnjo pristaniško poslovanje v Genovi. Najprej so štrajkali delavci v pristanišču, potem pa železničarji. Situacija v pristanišču je bila zadnje dni velekritična, tako so klicali na pomoč vse v poštev urihajoče faktorje. Nad šeststotisoč ton raznega blaga je nagromadenega po pristaniških skladiščih, prihajajo pa še vedno brodovi z novim blagom, odvoza pa ni skor nobenega. Primanjkuje vagonov. Genova jih potrebuje vsak dan tisoč in petsto, v sedanjem položaju bi jih bilo potreba dnevno nad dvatisoč. Železniško ravnanje pa jih more dati komaj osemsto. Italijanska vlada je seveda obljubila takojšnjo pomoč, ali take obljube so jako poceni. Ako ni odvoznih sredstev, jih ni. Čež noč jih ni mogoče nabaviti. Vlada je poslala v Genovo podravatelja državnih železnice komendatorja Crova, ki tolaži in obljublja v Genovi. Poročevalci listov je med drugimi izjavil: "Odkar sem v železniškem ravnanstvu, nisem mislil na drugo nego na pristanišče v Genovi, kajti ako je to preskrbljeno, gre vse drugo samo po sebi pravo pot". Obljubil je Genovi najnujnejšo pomoč. Potem se je dotaknil raznih prometnih potreb in tudi drugih pristanišč, rekoč: "Potem imamo še druga pristanišča, Benetke, Trst, ki vpijejo. Ljudje pravijo: Odršili ste jih, sedaj pa jim ne daste sredstev in ladje pošiljate vse v Genovo. Jaz sem vedno prepričan, da ni treba toliko besed. Mi bomo storili vse, kar je mogoče za Genovo. Moja navzočnost je jamstvo za to".

V Trstu so gotovo pazljivo čitali izjave železniškega podravatelja in jih brez dvoma niso bili veseli. Genova! Vse za Genovo! Še za stare Benetke ni nič. Ti, Trst, pa molči in hvali Boga, da si "odrešen!" "Lidove Noviny" v Rimu prišajo iz Trsta dopis, v katerem med drugim vprašuje pisec: "Kaj

bi bo usoda Trsta? Najkrajše pristanišče jadranskega morja, bogato opremljeno po prirodi in ljudskem delu, ali bo izgubilo na svoji veljavi, ako ostane priklopljeno k Italiji, ki ima dobrih pristanišč v izobilju in za dobavo blaga v notranjost dežele prikladnejših? Tržaški trgovski krogi sami naglašajo, da ako je usojeno Trstu, da bo pripadal k Italiji nastaja tu eksistenčno vprašanje tržaške trgovine in tu treba postopati trgovsko: pristanišče mora služiti pod ugodnimi pogoji trgovcu naravnega njegovega zaledja."

Italijanski visoki prometni funkcionar priznava, da Trst vpije, ali za tržaško vpitje ima on kratke odgovore: Genova! Najprej domača italijanska pristanišča, potem lahko pridejo na vrsto vladni skrbni "odrešena". Trst, Reka, dalmatinska pristanišča so postranskega pomena, glavna briga velja onim, ki s hrče Italije. To je tudi naravno. Saj Italija ne potrebuje ne Trsta, ne Reke in ne dalmatinske obali. Prvotno obljubljeni v Rimu sijajno bodočnost "odrešenim" pristaniščem, ali sedaj govore že bolj odkritosrečno in iz ust železniškega podravatelja je izšla "odrešenim" pristaniščem naperjena parola: Genova! Ponosno lahko plapolja v Trstu italijanska trobojnice, ali življenski interesi Trsta niso vezani na Italijo, marveč le ne zaledje države. Češki dopisnik v Trstu prinaša izvajanja, ki se popolnoma krijejo z našimi.

Taka je usoda Trsta pod italijansko vlado. Prav pa je, da se čujejo odkritosrečne izjave, kakor je izjava železniškega podravatelja, da vedo prizadeti tržaški krogi, pri čem da so in znajo prav preceniti številne rimske obljube in tolažbe. Tako si bo skušal Trst ustvariti svojo bodočnost v boju z Rimom, ako ostane kaj časa pod italijansko trobojnico. Toda Trst že vpije, razmere zahtevajo: Proč z italijansko trobojnico!

Jugoslavia irredenta

Vsem narodom brzojavljati je dovoljeno — samo Slovanom ne!

Tržaška italijanska vlada je odredila, da so v "Julijski Benečiji" dovoljene brzojavke v italijanskem, angleškem, francoskem in nemškem jeziku — jugoslovanski ni dovoljen. Poštna cenzura s Čeho-Slovaško je odpravljena v Italiji.

Javna varnost v zasedeni Jugoslaviji.

V zasedenem ozemlju so ropi in tatvine na dnevnem redu. Tudi Voloska in Opatija sta torišči obsežnih in velikih zločinov. Vsprito karabinerjev in v njih bližini so vlomileci vliomili v podružnico jadranske banke. Prevrtali so blagajno, v kateri je bilo do 60 tisoč lir. Pri delu jih je opazil stražnik v pok. — čuvaj Ogoreve. Vlomileci so takoj nanj navalili ter oddali nanj tri strele v prsi, da je se mrtev zgrudil na tla. Nesrečni Ogoreve zapuša ženo in dva nepreskrbljena otroka. Vlom pripisujejo bližnjim D'Annunzijevim arditom.

Tudi v ostalih krajih zasedenega ozemlja se ropi vedno ponavljajo. Zanimivo je, da je poveljnik "arditom" v Postojni, neki poročnik, ki je bil sam obsojen na 15 let ječe.

Zanimiv je dalje beg šestih oficirjev iz zaporov justične palače v ulici Coroneo v Trstu. Več oficirjev je zaprtih, ker so bili "roparji" slavne D'Annunzijeve armade. Tri so takoj prišli na kolodvoru. Italijanski listi opisujejo beg teh razbojnikov kot "dramatičen in junaški čin" reških junakov.

Italijanska nesramnost.

V Logatcu so pričeli Italijani zdaj pobirati popotnikom, kateri se vozijo v Jugoslavijo riž in druge reči, katere so pustili prejšnje čase brez vsake ovire do 10 kg uvažati v Jugoslavijo. Pravijo: saj Jugoslovani tudi ne dovoljujejo izvažati klobas in pe-

Razne vesti.

Zapuščina črnogorskega prestolonaslednika.

Te dni se vrši na Dunaju dražba zapuščine umrlega črnogorskega prestolonaslednika Mirka in se bo izkupicek porabil za to, da se zadosti materinskim zahtevam ene izmed mnogobrojnih prijateljic umrlega črnogorskega prestolonaslednika.

Prine Mirko je bil na dunajskem dvoru zelo znana oseba in je prebil vojna leta na Dunaju. Zadnje čase se je mudil v sanatoriju Loew, kjer je vsled nenadnega bruhanja krvi na vrhu ravnatelja umrl. Prijateljica, ki jo je prine Mirko zapeljal v sanatorij, je bila žena sluge prestolonaslednika.

Kritična številka Ludovika XVI.

Kritična številka Deschanda je bila 13, kritična številka Napoleona 15. Kritična številka kralja Ludovika XVI. pa je bila 21. On se je rodil dne 21. v mesecu, na istega dne v mesecu je postal za ročni prstan Mariji Antoineti, dne 21. se je vršila poroka, na 21. se

mu je rodil prestolonaslednik, na 21. je poizkusil bežati iz Pariza, na 21. je bil umorjen.

Novodobni harem.

Nekdo, ki je prišel iz Egipta, prinaša zanimive podatke iz tamnojnega življenja. Harem ni več tisto, kar je bil prej; on je postal skrivno zbirališče, kjer se delajo spletke, in značilno je, da mošnjega življenja. Harem ni več vpliv v harem živče Egiptanke, kot pa svobodno živče Angležnje. Posledice tega vpliva na javno življenje se posebno jasno opazajo v Egiptu.

Grofova hči za 1500 frankov.

V Algirju so pravilni sejmi za neveste, kjer se takoj na mestu izvršujejo vse trgovske formalnosti poroke. Ko je nedavno — piše neki angleški list — več tujcev obiskalo imenovan semenj, se je približal lep arabski šejk in rekel: "Lien dati za njo 1500 frankov. Od-pokazavi na neko mlado žensko, ki je s kislim obrazom, ko so mu v skupini, da se je odločil za njo, povedali, da tudi za tak denar ne in jo hoče takoj vzeti za ženo. Ko more dobiti angleškega grofa so mu smehljaje rekli, da je mladeerko.

Severova zdravila vzdržujejo

Spomladanski izpuščaji

so zelo nevarni in povzročajo skoraj neprenehajoče bolečine in trpljenje. Poznani so vsi svoji srbečih lastnosti in vsi trdovratnosti za zdravljenje. To povzroča nečista kri. Očisti kri potem vporabe

Severa's Blood Purifier

(Severova Kridistilca), ki je priznan kot regulator sistema ni pomaga naravi v izločevanju nečiste krvi ter tako odpravi mehure, rane, izpuščaje, prične in splošno hiranje. Poskusite ga. Napredaj v vseh lekarnah. Cena \$1.25 in 5c davka.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

Na gospodična hči angleškega grofa, je pristavil, da je pripravljeno dati za njo 1500 frankov. Od-pokazavi na neko mlado žensko, ki je s kislim obrazom, ko so mu v skupini, da se je odločil za njo, povedali, da tudi za tak denar ne in jo hoče takoj vzeti za ženo. Ko more dobiti angleškega grofa so mu smehljaje rekli, da je mladeerko.

Najzanimivejše, najcenejše in najbolj popularno čtivo vam je na razpolago.

Slovensko-Amerikanski Koledar je izšel za leto 1920.

Veliko več slik kot prejšnja leta.

Najbolj izbrani članki, opisi, razprave, povesti, šale, zanimivosti.

Stane 40 centov.

Izrežite ta kupon, pridenite za 40 centov štempsov ter pošljite nam.

SLOVENIC PUBLISHING CO., 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Tempotom naročam Slovensko-Amerikanski Koledar za leto 1920 ter prilagam za 40 centov štempsov.

Ime _____
Naslov _____
Mesto in država _____



Na te stvari sem mislil v noči 11. julija lanskega leta, ko se je naš parnik "Argentina" trčil ob parnik "Yankee". "Argentina" je imela na sebi med drugimi tudi tri ali štiri sto Grikov, ki so se vračali iz Amerike. Vprašanje o civilizaciji naših potnikov k sreči ni bilo rešeno, ker se je parnik "Yankee" potopil mesto "Argentina".

Opazil sem, da naš narod v Jugoslaviji ne da svojim slabotnim ene mere protekcije kot sem pričakoval. Ženske opravljajo najtežja dela. Ne rečem, da bi morale sedeti ženske ves dan v gugalnem stolu, ne, svoje delo bi morale opraviti.

Pričujoča slika je bila vzeta na železniški postaji v nedeljo 13. julija lanskega leta. Kaže dve bosi slovenski dekletci, eno skoraj v enjalah, stojeci ob železniški progi. Na moje vprašanje sta odgovorili, da delata vsak dan, tudi v nedeljo, da pulita plevel med tratinami ter dobivata po eno liro in petdeset centovov na dan.

Slovenija, oziroma oni del, v katerem ni Italijanov, ni tako slaba, toda v Bosni so skoraj iste razmere. Čimdalje sem šel bolj na Balkan, tem bolj sem prihajal do prepričanja, da smatrajo možki žensko za nekaj nižjega. Možki jo je postavil na stališče, na katerem se sedaj nahaja.

Neki slovenski duhovnik mi je pripovedoval sledeče:

Ko sem potoval po Albaniji, sem videl v domovih in cerkvah slike svete družine. Značilne so te slike. Sv. Jožef sedi s prekrizanimi

pasa. Dekle tira pred seboj naloženo samokolnico. Tak pojem imajo slovanski umetniki o ljubezni.

Vzroka dejstvu, da ženska opravlja večino dela, dočim možki lenobo pase, je iskati v onih dneh, ko se je moral možki boriti po en mesec v letu s svojim sosedom, dočim se je celih enajst mesecev pripravljaj na ta boj.

Na Turškem smatrajo žensko za igračo in ji nikdar ne dovolijo, da bi se mešala v državne posle. Na Turškem se že stoletja smatra možkega za vzor, dočim beseda ženske ni prišla nikdar do veljave.

Mi vsi dobro vemo, da so Turki kot ljudstvo daleč za civilizacijo ostalega belega plemena.

Jaz bi skoraj stavil, da bi možki je izumil stari pregovor "Dolgi lasje, kratka pamet", nastopil ravno tako kot je bil nastopil oni turški borilec, če bi prišel v enak položaj.

Pueblo, Colo., 9. aprila 1920. Walter Fredovich.

WSS WSS WSS WSS WSS WSS

SUHO GROZDJE

importirano iz starega kraja 22 centov funt.

Boksa 50 funtov \$11.00

Posebne cene na veliko.

BALKAN IMPORTING CO.

51-53 Cherry Street New York, N. Y.

Ko je razpadala Avstrija...

Poročilo o slovenski špijski službi, ki je veliko pripomogla k razpadu dvojne monarhije.

Vojno ministrstvo daje špijski material na razpolago.

Da bi se mogli naši Ententni prijatelji čim točneje informirati o vojaškem položaju Avstrije, so naši zaročniki na vse mogoče načine poskušali, da bi dobili natančno sliko o vojaški moči Avstrije in o strategičnih načrtih združenih avstrijsko-nemških armad. To, kar se je zvedelo po kavarnah in sploh v javnem življenju na Dunaju, nikakor ne bi moglo zadovoljiti. Treba si je bilo poiskati avtentičen vir, ki bi mogel dati Ententi informacije o vseh zadevah Avstrije in Nemčije.

Najboljši vir za take informacije je bilo sigurno e. in k. vojno ministrstvo na Dunaju. V vojnem ministrstvu je bilo sicer mnogo naših somišljenikov, ki so radi volje povedali, kar se je dogajalo v njihovih oddelkih. Avstrijsko vojno ministrstvo pa je imelo na stotine oddelkov in vsak oddelček se je bavil le s specifičnimi vprašanji. Informacije, ki so se mogle dobiti od takih somišljenikov, so bile sicer zanimive, nikakor pa se ni mogla dobiti celotne in niti točne slike o vojaškem položaju avstrijsko-nemške armade.

Iskali je bilo torej treba moza, ki ima v rokah vse niti, ki so šle iz vojnega ministrstva. Takega moza je našel po dolgem iskanju Kavčič, ki nam je že znan. Kavčič je s svojo spretnostjo pridobil idealno čutečega Romiha za narodne namene.

Romih je imel v vojnem ministrstvu za namene naših zaročnikov krasen položaj, ker je bil o vsem tem, kar se je v vojnem ministrstvu dogajalo, uradno informiran. Ker so naši zaročniki uvideli, da bi bil Romih neprecenljiva pridobitev za njihovo idealno delo, so smatrali za svojo prvo nalogo, da ga pridobijo. Potem ko ga je Kavčič v principu pridobil za to idejo, so ga povabili Kavčič, Žerjav in Brezigar na skupen sestanek v Neuwaldegg pri Dunaju, kamor zahajajo Dunajčan, da se krepki z dobrimi "Grineingerjem" ali sličnim prvostopskim vinom. Naša četverica se je zbrala neko nedeljo popoldne zjutraj v Neuwaldeggu v mali gostilni "zum Heurigen". Po dobrem vinu so se jeziki kmalu razpletli in Romih je odprl svojo široko slovensko dušo. Z veseljem je prevzel težko in smrtnevarno nalogo, da bo informiral naše zaročnike o vseh važnih stvareh, ki jih bo v vojnem ministrstvu doživel. Dogovorili so se o vseh podrobnostih, kako bo dajal Romih informacije na razpolago. Velika težkoča je obstajala namreč v tem, da je Romih v vojnem ministrstvu dobival v roke vse akte, da jih je po moral takoj naprej oddati, in opaznost je bila, da ne bi imel vsakokrat dovolj časa, da jih prepíše oziroma da ekskpirira iz njih važne podatke. Tu je moral Brezigar skočiti na pomoč s tem, da je moral vsakokrat, ko ga je Romih telefončno poklical, zapustiti svoj urad ter teči v vojno ministrstvo, da ekskpirira akte. Seveda je bila to opaznost, da se je moralo to dogajati neopaženo, ker drugače bi prišel Romih v kakšno preiskavo, ako bi se le količkaj moglo domnevati, da ne varuje uradne tajnosti.

O materialu, ki ga je dajal Romih na razpolago, bomo še kasneje pregovorili.

Da ni bil ta posel tako enostaven in da je mogla zadeti naše prijatelje vsak čas kakšna nesreča oziroma da so naši prijatelji bili vedno v nevarnosti, da jih opazijo, naj pove sledeča anekdota:

Nekoga dne — bilo je meseca novembra 1917 — je sporočil zopet Romih Brezigarju, naj pride takoj v vojno ministrstvo, kar se je tudi zgodilo. Romih je imel v roki akt, ki je bil namenjen najvišjemu vojnemu poveljstvu (k. und k. Oberste Heeresleitung). Akt je bil jako obsirne vsebine in nemože je bilo, da bi se v prostori pri Romihu ekskpiriral, tako da ne bi bil vzbudila nikakega suma. Šem času za petimi in da jim pre-

išče njihovo stanovanje do zadnjega kotička.

Sledile so težke ure in vsako minuto je bilo pričakovati, da se prijavi zlasti pri Romihu policija. Računali so, da bodo najmanj teden dni vseli med življenjem in smrtjo, vendar so bili prepričani, da bodo trajale najtežje ure ne gotovosti samo par dni, ker bi policija, ako je dobila dotični akt v roke, takoj dala ali jutri izvršila potrebno opazovanje in potem postavila zaročnike pod ključ.

S kakimi občutki se je podal Romih dotičnega in prihodnjega dne v urad, more samo oni razumeti, ki je sam na lastni koži skušal take nevarnosti. Vsakokrat, ko so se vrata odprla in ko je vstopil v Romihovo sobo kak višji oficir, je že mislil Romih, da je sedaj konec vsega, da je prišel dotični oficir v svojo, da ga odpelje pred kraljeve sodnike. Dvajsetkrat, tridesetkrat so se ponavljale dnevno take duševne muke.

Prvi dan je srečno potekel; drugi dan se tudi ničesar ni zgodilo, a nevarnost je bila še vedno ista. Ko se tudi tretji dan ni oglašala policija, niti pri Romihu, niti pri kakem drugem našem zaročniku, so naši prijatelji sklepali, da je največja opaznost že prešla, pač pa, da čaka še vedno odgovornost Romiha pred vojaško oblastjo v trenutku, ko se ugotovi, da je dotični akt obšel pri njem.

Osmi dan po tem dogodku se je oglašil pri Romihu oficir, ki mu je naročil, naj gre nemudoma k svojem šefu polkovniku. Romih je bil prepričan, da ga tira polkovnik na odgovornost radi izgubljenega akta in da pride sedaj stvar vsaj kolikor toliko na dan. Slika njegovega duševnega stanja prepuščamo bralec. Naš prijatelj stopi v polkovnikovo sobo in se pred njim v vojaški način. Polkovnik ga resno preuči od pete do glave. Romih stoji pred njim zvrznan in kakor iz kamena izklesan poslušaj, kaj bo. Sreč mu je toliko skozi vratnik, bil je pa pripravljen na vse, kar pride. Polkovnik mu pa v suboparnem komandantovem tonu reče: "Gospod nadporočnik, poročali so mi o vašem postopanju v pisarni. Pri takšnem uvodu je bil Romih prepričan, da ga že imajo. Toda polkovnik nadaljuje: "Zadovoljen sem z vašim delom in vas bom zato porabil za zapisničarja v prihodnji zaupni seji, ki se bo vršila v kratkem med avstrijsko in nemško generaliteto pod predsedstvom njegove cesarske visokosti armadnega poveljnika nadvojvode Friderika. Vam kot vojaku ni potreba še posebej naglašati, da bo ta zapisnik najstrožje zaupen."

Lahko ali težko si je naslikati Romihove občutke. Vendar pa se je imel v oblasti, z navidez ginja- nim glasom se je zahvalil na izkaznem mu zaupanju in ponosno odkorakal.

Dotični izgubljeni akt se ni nikdar več našel. Zaročniki se danes ne vedo, kako in kam je izginil. Nekaj tednov pozneje je Romih bil službeno vprašan, kje je ta akt, in je že imel iz predvidnosti pripravljeno ekspeditivno knjigo, iz katere je bilo razvidno uradno potrdilo, koje si je pravčasno preskrbel in ki je povedalo, da je akt že zdavnaj ekspediran na pristojno mesto.

Romih je pozneje res fungiral pri dotični zaupni generalni seji in je iz nje prinesel obilo važnega vojaškega materiala.

Zbrali so se takoj Kavčič, Žerjav, Brezigar in Romih, da se svetujejo, kaj napraviti in na kak način se naj postavi Romih, ako ga pokliče njegov poveljnik na odgovor. V tej stvari se seveda ni moglo ničesar več napraviti in jasno je bilo vsem, da je konec njihovega delovanja, ako jih je policija zasledila in da morajo v tem slučaju pričakovati najhujše. Jasno jim je bilo, da bo Romih citiran na odgovor od svojega vojaškega poveljnika v momentu, ko se ugotovi, da dotični akt ni bil ekskpiran na najvišje vojno poveljstvo, ampak da je obšel pri Romihu.

Preventivna sredstva, ki so se mogla v tej zadevi izvršiti, so bila samo ta, da so naši zaročniki vse druge listine, ki so jih imeli doma in ki so pričale o njih veleizdajniškem delovanju proti Avstriji, k. Oberste Heeresleitung. Akt je bil jako obsirne vsebine in nemože je bilo, da bi se v prostori pri Romihu ekskpiriral, tako da ne bi bil vzbudila nikakega suma. Šem času za petimi in da jim pre-

Venček ruskih narodnih pravljic.

Poslovenil Fran Pogačnik.

TRJE BRATJE

V nekem carstvu je živel car, ki je imel tri sinove. Ti mu reko: "Milostivi gospodar očka, blagoslovi nas, gremo na lov!"

Oče jih blagoslovi in oni se razidejo na razne strani. Najmlajši gre in zaide. Prijezli na poljano. Tu leži poginul konj, okoli njega pa se je zbrala množica zveri, ptic in golazni.

Vzdigne se sokol, poleti k carjeviču, mu sede na ramo in reče: "Carjevič, razdeli nam konja!" Že dolgoletni tu, mi se pripravimo in ga ne znamo razdeliti."

Carjevič skoči s konja in razdeli mrhovino. Zverem odloči kosti, pticam meso, golazni kožo, a mravljam glavo.

"Hvali ti, carjevič!" pravi sokol. Za to uslugo se lahko izpreminjaš v sokola in mravljo kadar ti drago!"

Carjevič udari ob zemljo, se izpremeni v sokola, dvigne v zrak in poleti v deveto deželo. Od te dežele je več ko polovico izginjalo v kristalno goro.

Prileti naravnost na dvor, se izpremeni v mladeniča in vpraša dvorno stražo: "Ali ne vzame vaš car v službo?"

"Kdo bi ne vzel takega junaka!"

Stopi tedaj v carjevo službo in živi pri njem par tednov.

Carična zaprosi očeta: "Moj gospodar očka, dovoli, da grem z carjevičem šetat po kristalni gori."

Car dovoli. Onadva sedeta na konja in odjezdita. Prijahata do kristalne gore, kar skoči pred njuno zlato kožo. Carjevič se požene za njo, a koze ne dohiti in se vrne. A glej, carične ne najde več!"

Napravi se v starčka, da ga ni bilo mogoče spoznati, gre v grad in prosi carja: "Veličanstvo, naj mi daš za pastirja!"

Dobro, bodi pastir! Ako prileti troglavci zmagaj, mu daj tri krave, ako šestoglavci, mu odštej dvajset krav!"

Carjevič požene čredo čez hribe in doline. Zdaleti prileti z jezera troglavni zmagaj: "Eh, carjevič, česa si se lotil! Ko bi se moral junak boriti, pase čredo! Sedaj pa mi izroči tri krave!"

"Ali ne bo preveč? Jaz pojem na dan račko, a ti zahtevaš tri krave! Niti ene ne dobiš!"

Zmagaj se razsrdi in zgrabi mesto treh krav šest krav. Carjevič se hipoma izpremeni v sivga so' kola, odbije zmagaj tri krave in požene čredo domov.

"Ne, dedek", ga vpraša car, "ali je priletel troglavci zmagaj? Ali si mu dal tri krave?"

"Ne, veličanstvo, niti ene mu nisem dal!"

Drugi dan žene carjevič zopet na pašo. Z jezera prileti šestoglavci zmagaj in zahteva šest glav.

"Ej, požurni! Jaz pojem na račko, a ti bi rad šest krav! Ne dam ti niti ene!"

Zmagaj se razljuti in zgrabi mesto šestih krav dvanajst. Carjevič se izpremeni v sivga sokola, se vrže na zmagaj in mu odbije šest glav.

Ko priženo domov, ga car vpraša: "Ali je priletel šestoglavci zmagaj? Ali ti mnogo čredo manjka?"

"Priletel, priletel, toda ničesar ni vzel!"

Pozno zvečer se carjevič izpremeni v mravljo in zleze skozi malo razpoko v kristalno goro. Tu je sedla carična.

"Zdravstvuj!" jo pozdravi carjevič. "Kako si prišla sem?"

"Odnesel me je dvanajstoglavci zmagaj, ki živi na očetovem jezuru. V zmagaji tihi skrinjica, v skrinjici zajec, v zajcu jajce, v jajcu zrna. Ako ubijesz jajce in dobiš zrna, takoj ti je možno kristalno goro razvaliti in mene rešiti."

Carjevič zleze iz gore, se zopet izpremeni v pastirja in požene čredo.

Kar prileti dvanajstoglavci zmagaj: "Nisi se polotil pravega dela! Namesto, da se kot junak boriš, paseš čredo! A sedaj mi došest dvanajst krav!"

"Preveč bi bilo! Jaz sam pojem vsak dan račko. Česa pa si ti ne zaželiš?"

Spopadeta se in kmalu porazi carjevič dvanajstoglavcega zmagaja, mu razpara trebuh in najde na desni strani skrinjico. V njej je bil zajec, v zajcu račko, v ra-

čki jajce, v jajcu zrno. Carjevič ga vzame, seže in nese pepel h kristalni gori. Gora se razvali. Carjevič odvde carično in jo pelje k očetu. Oče se vzradosti in pravi carjeviču: "Bodi mi zet!"

Napravi so svatbo in se dobro imeli.

II

Radi govorimo, da smo umni, a stareci odmičajo, češ, mi smo bili unmejši. Pravljica pripoveduje, da se nekoč naši dedje niso ničli in aši pradedje ne rodili, a v nekem carstvu je živel starec, ki je naučil svoje tri sinove čitati in pisati.

Nekoč jim pravi: "Otroci, jaz umrijem, hodite mi na gomilo čitat."

"Dobro, dobro očka," mu odgovore.

Starejša brata sta bila zala mladeniča, velika in krepka. Najmlajši pa je bil pokveka, kakor oskubljena račka, še mnogo slabši.

Stari oče umre. Tačas pride od carja obvestilo, da si je velela njegova hči, krasna Jelena, postaviti hram v dvanajst nadstropij, z dvanajstimi venci. V tem hramu sedi na visokem prestolu in pričakuje ženina, smelega junaka, ki bi jo v diru na konju poljubil na ustnice.

Ves mladi rod je bil pokonec, se čudil, česal in premišljal, kdo ne bi dosegel to čast.

"Brata," pravi Vanja, "oče je umrl, kdo izmed nas mu pojde na gomilo čitat?"

"Kogar vleče, naj gre!"

Vanja gre. Brata pa poskušata konja, se kodrata, si mažeta brke in se vzpodbujata.

Pride druga noč. Vanja pravi: "Brata, jaz čitam, sedaj je vrsta na vaju; kdor pojde?"

Komur se ljubi, čitaj! A naju ne moti pri delu!"

Sama prihvata čepice, vzdihne, vzkljketna in pojezdita na prsto polje.

Vanja je zopet čital, in tako tu di tretjo noč.

Brata zajezdita konja, razčeseta brke in se pripravljata, da drugi dan poskusita svojo smelost pred očmi krasne Jelenice.

"Ali bi vzela brata s seboj," si mislita. "Ne, kam bi z njim!"

Osramotil in osmešil bi naju pred ljudmi. Pojdeva sama!"

Gresta. Vanja bi bil silno rad videl krasno Jelego. Zaplaka, hud do zaplaka in gre na očetov grob.

Oče ga začuje, pride k njemu, stresa s čela vlažno zemljo in reče: "Ne žaluj, Vanja, jaz ti pomorem!"

Starec se zgane, zavrna, zaživga in že prihitel kot strela konj, zemlja se trese pod njegovimi nogami, iz ušes in nozdrv mu šviga plamen. Prhne in obstane pred mladeničem kakor okopan: "Kaj ve' ljevaš?"

Vanja zleze konju v uho, pri drugem skoči ven in bil je junak, da ni možno niti v pravici povedati, niti s peresom opisati.

Sede na konja, upre roke v bok in zdrija kakor sokol naravnost do krasne Jelenice.

Zavihti se, zaleti, a dveh venčev ne doseže. Zaleti in zavihti se vnovič, poskoči, enega venca ne doseže. Še bolj se zaleti in požene, kakor ogenj švigne mimo oči krasne Jelenice, se skloni in jo poljubi naravnost na ustne.

"Kdo je, kdo je?" Drži ga, lovi ga!"

Prišel je in izginil.

Vrne se na očetov grob in spusti konja na polje, sam pa se pokloni do zemlje in prosi roditeljskega nasveta. Starec mu svetuje, in on se vrne domov, kakor da ni bil nikjer. Brata pripovedujeta, kaj sta bila in kaj sta videla; on pa se dela, kakor da čuje o tem prvič.

Drugi dan se sestanejo plemiči in dvorjani; bilo jih je toliko, da si jih komaj pregledal. Tudi starejša brata gresta. Za njima jo ubere Vanja peš, skromno in tiho, kakor da ni on tisti, ki je Jeleno poljubil.

Ko pride, sede v oddaljen kot.

Krasna Jelena je iskala ženina, hotela ga je pokazati vsemu svetu, hotela mu je dati pol carstva, a ženin se ni pokazal.

Iščejo ga med plemiči in dvorjani; vse pregledajo, a ni ga. Vanja pa gleda, se smešlja in kaže, da pride nevesta sama k nje-

Zapadna Slovenska Zveza

USTANOVljena

5. JULIJA 1908

INKORPORIRANA

27. OKTOBRA 1908

WESTERN SLAVONIC ASSOCIATION

Glavni sedež: Denver, Colorado.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: JOHN PEKEC, 4459 Wash. St., Denver, Colo.
Podpredsednik: JOHN FAJDIGA, Box 33, Leadville, Colo.
Glavni tajnik: FRANK SKRABEC, 4644 Wash. St., Denver, Colo.
Zapisnikar: ROBERT ROBLECK, Sta. 5, Pueblo, Colo.
Glavni blagajnik: JOSIP VIDETIČ, 4485, Logan St., Denver, Colo.
Zaupnik: FRANK ZAITZ, 514 W. Chestnut St., Leadville, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: JOHN GERM, 734 Moffat Ave.
MIHAEL KAPSCH, 508 N. Spruce St., Colo. Springs, Colo.
GEORGE PAVLAKOVICH, 4717 Grant St., Denver, Colo.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: ANTON KOČEVAR, 1296 Berwind Ave., Pueblo, Colo.
JOHN KOČMAN, 1203 Mahren Ave., Pueblo, Colo.
FRANK CANJAR, 500-501 — 45 Ave., Denver, Colo.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:

Predsednik: FRANK BOYTZ, RR. 2, Box 132, Pueblo, Colo.
FRANK MARTINIAK, Box 259, Ely, Minn.
PETER GESHELL, 4464 Wash. St., Denver, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. R. S. BURKETT, 4487 Washington St., Denver, Colo.

GLAS NARODA, 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Vse članke naknadno in vse uradne stvari se pošiljajo na gl. tajnika, pritožbe na predsednika gl. nadzornega odbora, prepirne sode pa na predsednika glavnega porotnega odbora.

IMENIK URADNIKOV KRAJEVNIH DRUŠTEV.

Št. 1. — Predsednik Adolph Anžiček; tajnik: John Starčič; blagajnik: John Cesar. Društvo zboruje vsaki tretji ponedeljek v Domu Slovenskih Društev, 4468 Washington St. — Vsi v Denver, Colo.

Št. 2. — Predsednik Anton Kočev; tajnik: John Germ, 734 Moffat St.; blagajnik: John Kocman. Seje se vrše vsako prvo nedeljo v mesecu v dvorani društva Sv. Jožefa. — Vsi v Pueblo, Colo.

Št. 3. — Predsednik: Frank Kastelic; tajnik: Frank Mismash, Box 12; blagajnik: Dan Radatovich. Seje se vrše vsakega 10. v mesecu. — Vsi v Midvale, Utah.

Št. 4. — Predsednik: Frank Kasten; tajnik: Frank Mismash, Box 12; blagajnik: Dan Radatovich. Seje se vrše vsakega 10. v mesecu. — Vsi v Midvale, Utah.

Št. 5. — Predsednik: Frank Mohar; tajnik: Joseph Ponikvar, 610 W. 2nd St.; blagajnik: Frank Zaitz. Seje se vrše vsakega 10. v mesecu v lastni dvorani, na 527 Elm St. — Vsi v Leadville, Colo.

Št. 6. — Predsednik: Joseph Kapsch; tajnik: Mike Kapsch, 508 N. Spruce St.; blagajnik: Paul Strek. Seje se vrše vsakega 10. v mesecu v Slovenskem Domu. — Vsi v Colorado Spring, Colo.

Št. 7. — Predsednica: Mary Lesar; tajnica: Mary Prijatelj, 4574 Logan St.; blagajnica: Frances Baudek. Seje se vrše vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne v Domu Slovenskih Društev. — Vsi v Denver, Colo.

Št. 8. — Predsednik: Peter Medosh; tajnik: Joe Bohorich, 4. No. 8; blagajnik: Joe Bohorich. Seje se vrše vsakega 16. v mesecu. — Vsi v Mulberry, Kans.

Št. 9. — Predsednik: Anton Strajner; tajnik: Frank Kocjan, Prospect Heights; blagajnik: John Logan. Seje se vrše vsakega 12. v mesecu. — Vsi v Canon City, Colo.

Št. 10. — Predsednik: Peter Goshell; tajnik: Frank Oražen, Box 622; blagajnik: Frank Mehle. — Vsi v Victor, Colo.

Št. 11. — Predsednik: Frank Bek; tajnik: Joe Blatnik, Box 257; blagajnik: John Mersek. Društvo zboruje vsakega 14. v mesecu. — Vsi v Rokvalle, Colo.

Št. 12. — Predsednik Ludvig Mihelich; tajnik: Anton Sever. — Vsi v Wilburton, Okla.

Št. 13. — Predsednik: Frank Trelep; tajnik: Anton Lesjak, Bx 118; blagajnik: Anton Lesjak. Seje se vrše vsakega 14. v mesecu. — Vsi v Frontenac, Kans.

Št. 14. — Predsednik: Marko Petrich; tajnik: Joseph Kopavnik, Box 1601; blagajnik: Joe Brodnik. — Vsi v Standardville, Utah.

Št. 15. — Predsednik: Peter Predovich; tajnik: Frank Panec, R. R. 1, Box 43; blagajnik: Nick Balich. — Vsi v Bingham Canyon, Utah.

Št. 16. — Predsednik: Louis Lovšin; tajnica: Anna Snedee, 519 E. B. St.; blagajnik: Anton Rupan. Seje se vrše vsako prvo in drugo nedeljo v mesecu. — Vsi v Pueblo, Colo.

Št. 17. — Predsednik: Mike Jurčich; tajnik: Anton Mohar; blagajnik: Somas Salmo. Seje se vrše vsakega 14. v mesecu. — Vsi v Friderick, Colo.

Št. 18. — Predsednik: John Jančič; tajnik: Anton Mencin; blagajnik: Frank Okoren. — Vsi v Denver, Colo.

Št. 19. — Predsednica: Frances Miklich; tajnica: Frances Ponikvar, 610 W. 2nd St.; blagajnica: Anie Težak. — Vse v Leadville, Colo.

Št. 20. — Predsednik: John Zajec; tajnik: Matt Polajner, Box 289; blagajnik: Math Ogriene. Seje se vrše vsako tretjo nedeljo v mesecu. — Vsi v Ely, Minn.

Št. 21. — Predsednik: John Rebolj; tajnik: Nick Brozovich, Bx 28; blagajnik: (?) — Vsi v Toole, Utah.

Št. 22. — Predsednik: Louis Mežnar; tajnik: Frank Avpič, 2558 E. 75th St.; blagajnik: Fr. Poje. Seje se vrše vsako prvo nedeljo v mesecu. — Vsi v Clevelandu, O.

Št. 23. — Predsednik: Frank Muhlich; tajnica: Frances Sajn, Box 171; blagajnik: Fr. Jenko. — Vsi v Salida, Colo.

Št. 24. — Predsednik: John Podbovšek; tajnik: Joe Alič, Bx 617; blagajnik: Anton Volčič. Seje se vrše vsakega 14. v mesecu. — Vsi v Wilburton, Okla.

Št. 25. — Predsednik: John Podbovšek; tajnik: Joe Alič, Bx 617; blagajnik: Anton Volčič. Seje se vrše vsakega 14. v mesecu. — Vsi v Wilburton, Okla.

Št. 26. — Predsednik: John Podbovšek; tajnik: Joe Alič, Bx 617; blagajnik: Anton Volčič. Seje se vrše vsakega 14. v mesecu. — Vsi v Wilburton, Okla.

Št. 27. — Predsednik: John Podbovšek; tajnik: Joe Alič, Bx 617; blagajnik: Anton Volčič. Seje se vrše vsakega 14. v mesecu. — Vsi v Wilburton, Okla.

Št. 28. — Predsednik: John Podbovšek; tajnik: Joe Alič, Bx 617; blagajnik: Anton Volčič. Seje se vrše vsakega 14. v mesecu. — Vsi v Wilburton, Okla.

Št. 29. — Predsednik: John Podbovšek; tajnik: Joe Alič, Bx 617; blagajnik: Anton Volčič. Seje se vrše vsakega 14. v mesecu. — Vsi v Wilburton, Okla.

Št. 30. — Predsednik: John Podbovšek; tajnik: Joe Alič, Bx 617; blagajnik: Anton Volčič. Seje se vrše vsakega 14. v mesecu. — Vsi v Wilburton, Okla.

Št. 31. — Predsednik: John Podbovšek; tajnik: Joe Alič, Bx 617; blagajnik: Anton Volčič. Seje se vrše vsakega 14. v mesecu. — Vsi v Wilburton, Okla.

ANŽE PITOV

ALI
ZAVZETJE BASTILE.

Spisal Aleksander Dumas, st.

(Nadaljevanje.)

Billot je videl moža pasti ter zakričal. Takoj je imel puško na rami, skozi noč je švignil blisk in pri ne bi se gotovo zgrudil mrtve na tla, če bi se v tem trenutku slučajno konj ne vspel. Konj je dobil kroglo v vrat ter padel na tla.

Prince so smatrali za mrtvega. Tedaj pa so vdrli dragoci v Tuilerije ter pričeli zasledovati begunce. Slednji pa so imeli tlej na razpolago velik prostor ter se razkropili pod drevesi.

Billot je zopet mirno nabasal svojo puško ter rekel Pitovu: — Mislim, da imas prav. Prišla sva ob pravem času.

Pitov ni ničesar odgovoril, temveč le izstrelil svojo puško v naj večjo gnečo dragoncev.

— Da, — je rekel Billot, — brezpotrebno junaštvo ni nikako junaštvo. — Pojdi sem, Pitov ter pazi, da si ne zapleteš sablje med noge.

— Čakajte vendar gospod Billot. Če bi izgubil vas, bi ne vedel, kam naj grem. Jaz ne poznam Pariza kot ga poznate vi. Nikdar se nisem bil tukaj.

— Pojdi, pojdi, — je rekel Billot. — Oba sta odšla in ko sta dospela na nasprotno stran tečuse, sta skočila navzdol na obrežje.

12. KAJ SE JE DOGODILO V NOČI OD 12. NA 13. JULIJ 1789.

Ko sta stala oba vojaka na obrežju ter videča na mostu Tuilerij bliskanje orožja nove čete, ki očitno ni bila prijateljska, sta se spazila prav do roba obrežja ter šla po strmem bregu reke Seine navzdol.

Ura v Tuilerijah je bila enajst. Kakorhitro sta dospela pod dreve, ki je raslo ob reki, sta sedla Billot in Pitov na travo ter pričela s posvetovanjem.

Šlo je za odločitev in tozadevno vprašanje je stavil najemnik: — Ali hočeta ostati kjer sta bila, v sorazmerni varnosti ali se pa vreči v tumult ter se vdeležiti boja, ki bo brez dvoma trajal skozi daljšo polovico noči.

Ko je bilo to vprašanje stavljeno, je čakal Billot na odgovor Pitova.

Pitov je visoko zrastle v čisljanju najemnika in to radi znanja, katero je bil pokazal prejšnji dan in radi dokazov poguma, kojih priča je bil Billot tekem zadnjih ur. Pitov je čutil to, a mesto da bi bil raditega ponosnejši je bil le še bolj hvaležen svojemu dobrotniku. Pitov je bil po svoji naravi zelo ponižen človek.

— Gospod Billot, — je rekel, — vi ste očitno bolj pogumni in jaz sem manj strahopeten kot sem mislil. Horae, ki je bil drugičen človek kot sva midva, vsaj glede poezije, je vrzel svoje orožje proč ter zbežal pri prvem napadu. Jaz pa imam še vedno svojo puško, taško za patrone in sabljo, kar dokazuje, da sem pogumnejši kot je bil Horae.

— Kaj misliš s tem?

— Da je lahko najbolj pogumen človek zadet od kroglice.

— In potem?

— Potem, dragi gospod, čujte me. Ko ste zapustili svojo pristavo, ste rekli, da je vaš namen iti v Pariz radi neke izvanredno važne stvari.

— Saj res, prišel sem radi škatljice in radi nobene druge stvari!

— Če se boste pustili prevrtati od kroglice, ne bo mogoče rešiti zadeve, radi katere ste prišli v Pariz.

— Res, deseterkrat imas prav, Pitov.

— Ali čujete od tukaj, kako razbijajo in kako kriče? — je nadaljeval Pitov ojačen. — Les se trga kot papir in železo se zvija kot klenopla.

— Narod je razkačen, Pitov.

— Meni se pa zdi, da je tudi kralj nekoliko razkačen.

— Kaj, kralj?

— Seveda! Avstrijeci, Nemci, cesarski kot jih imenujejo, vsi ti so vojaki kralja. Če torej napadajo narod, je kralj oni, ki jim to vzkazuje in da daje taka povelja, mora biti kralj zelo razkačen.

— Ti imaš prav, a tudi ne, Pitov.

— To se mi ne zdi mogoče, moj dragi gospod Billot, kajti če bi študirali logiko, bi morali priznati, da je to nemogoče.

— Ti imaš prav, tudi nimaš prav, Pitov ter boš takoj uvidel, zakaj.

— To bi mi bilo zelo ljubo, a dvomim.

— Vidis Pitov, na dvoru sta dve stranki, namreč ona kralja, ki ljubi narod, in ona kraljice, ki ljubi Avstrijece.

— In to prihaja od tega, ker je kralj Francoz in kraljica Avstrijanka, — je rekel Pitov bistroumo.

— Počakaj! Na strani kralja sta gospoda Turgot in Necker in na strani kraljice gospod de Breteuil in madama Polignae. Kralj ni gospodar, ker je bil prisiljen odpušiti gospoda Turgot in Neckerja. Kraljica je gospodarica in to pomenja, da vladata de Breteuil in Polignae. Raditega gre tudi vse tako slabo. Vidiš Pitov, vse zlo prihaja od madama Deficit. Madama Deficit je jezna in v njenem imenu napadajo čete. Avstrijeci branijo Avstrijanko. To je popolnoma enostavno.

— Oprostite, gospod Billot — je odvrnil Pitov. — Deficit je latinska beseda ter pomenja: — manjka. Česa pa manjka?

— Manjka denarja, sto vragov! Manjka denarja in ker so ga požrli na dvoru, imenujejo kraljico Madama Deficit. Ne jezi se torej kralj, temveč se jezi kraljica. Kralj pa se jezi raditega, ker gre vse tako slabo.

— Razumem, — je rekel Pitov. — Kaj pa s škatljico?

— Saj res, Pitov! Ta prokleta politika me vedno zavaja na strupota. Da, predvsem škatljica! Prav imaš, Pitov. Najprvo moramo videti doktorja Gilberta in nato se vrnemo k politiki. To je sveta dolžnost.

— Nič bolj svetega ni kot so svete dolžnosti, — je rekel Pitov.

— Torej pojdiva v zavod Louis Le Grand, kjer se nahaja Sebastijan Gilbert, — je rekel Billot.

— Pojdiva, — je rekel Pitov ter vzdihnil, kajti zapustiti je moral mehko ležnico, ki se mu je priljubilo. Sploh pa se ga je kljub velikemu razburjenju večera loteval spanec, ta stalni gost čiste vesti in izmučenega telesa.

Billot je že stal in tudi Pitov se je dvignil, ko je bila ura dvanajst.

— Zdi se mi, da zapro zavod Louis Le Grand ob poldvanajstih, — je rekel Billot.

— Da, gotovo, — je odvrnil Pitov.

— Ponoči zaide človek lahko v zasno. Zdi se mi, da vidim ognje bivača pri Justem priču. Lahko me aretirajo ali ubijejo. Prav imaš Pitov, mene ne smejo aretirati ali ubiti.

(Dolje prihodnjaj.)

Koroške novice.

Iz Grabčtanja.

Nemila smrt nam je pobrala enega izmed najboljših mladih delavcev našega kraja za našo mladost. V nedeljo 29. svečana zjutraj je odšel po kratki bolezni v večnost Anton Smolak, tukajšnji poštar in organist, v evnetni mladosti 20. let. Velika vdeležba pri njegovem pogrebu je pričala, kako spoštovan in priljubljen je bil, dasi je bilo njegovo delo tiho, brez zunanjega hrupa. Pogreba so se vdeležili častniki tržaškega polpolja, dr. Hrušak, učiteljstvo, njegovi stanovski tovariši in veliko ljudstva. Na grobu je povedal župnik Bayer, v čem se je umrl posebno odlikoval: zvest je bil vedno Bogu, zvest domovini, vestno je izpolnjeval svoje stanovske dolžnosti ter ljubil svoje ljudstvo. Bil je domačin, sin priproste, uboge matere. Obiskoval je samo tukajšnja ljudska šola, z lastno marljivostjo pa se je naučil organa, napravil izpit o meščanski šoli, lansko poletje pa z odliko poslarski tečaj v Ljubljani ter bil potem nastavljen kot vodja poštnega urada tukaj. Priporočil ga je z marljivim samoukom res lepo družbo. Ko bi bil imel uživati on in njegova mati šad živca in truda, je legel v grob. Domači moški zbor, pomnožen s peveci-vojaki, zvečer pešpoka, mu je pod vodstvom njegovega prednika-organista Jozefa Dobernika zapel pred grobovom, pred pošto in na to bu lepe žalostinke.

Iz Dolinč pri Rožku.

Smrt jemlje najboljše! Ugledno R. tarjevo družino je zadela v soboto 28. februarja huda udarec — mrt ji je vzela skrbljivo mater. Vnemirljivi dogodki onih mesecev, ko je po našem Rožu divjalo avstrijsko vojaštvo, so ji zrušili življenje, saj je bil njen sin interniran, njen mož, župan Rutar, pa je moral bežati pred podivjanimi avstrijskimi tolpmi čez Karavanke. Kljub rahlemu zdravju je s svojo skrbno vzgojenimi otroci kakor mravlja skrbela za Rutarjev dom. Tako je daleč naokoli zaslovela po svojih dobrih lastnostih. Pogreb rajne je pokazal, da uživa Rutarjeva družina povsod splošno spoštovanje. Iz celega Roža so 1. marca trumoma prihajali ljudje k pogrebu, da takega ljudje se ne pomni. Na domu sta blagoslovila krsto njen duhovni sin Jozef Dobernik, prefekt v Kranju, katere mu je bila rajna skrbnica duhovna mati, ter župnik Ogris iz Lač. Petero duhovnikov je spremljal razno na zadnji poti. Sentimentalni pevec so na domu in ob grobu zapeli ganljivi nagrobnici. Nato se je od svoje duhovne matere poslovil na grobu njen duhovni sin Jozef Dobernik in domači župnik-dekan Hüttner.

Iz Libelč.

Sedaj, ko nas hočejo neki hujšati zopet spraviti v nemški jezik, vstajajo spomini na trpljenje našega ljudstva v vojnem času. Oproščeni ni bil nihče, ker tako je učil takratni občinski pisar Mertl: "Mi moramo ljudi tja spravljati, pa ne domov." In tako so posebno gorski posestniki, 50 let stari možje, med temi oče osmelega otroka, umirali na fronti. Cela vrsta hiš je brez gospodarjev. Posebno nam gre k sreči usoda bivšega štifnika. Mož je kot edini Slovenec med Nemci in Madžari ruske ujetnike stražil. Vse, kar so njegovi tovariši zakrivali, so zvalili na njega. Ni znal nemške, zatorej se ni znal zagovarjati. Moral je pogostoma za druge kazni pretrpeti. Od žalosti je v tujini umrl. Zatorej pa Slovenec ne spada med Nemce in Madžare, ampak k svojim, k Jugoslovanom, kje bo takšno trpljenje, kot je bilo rajnega štifnika, nemogoče.

Iz Dobrlevasi.

Takaj se je vršilo veliko zborovanje kmetov, zbranih iz cele Podurne. Ker je načelnik dobrobrleveske kmetijske podružnice Kranjc Zden odstopil, je bilo treba izvoliti novega načelnika. Izvoljen je bil M. Greif, kmet v Bukovju, namestnik Josip Plavec-Sekol. Na novo-bilo župnika Poljanca so prišli vsi načelniki in odborniki kmetijskih podružnic (in sicer za Dobrlevas in Železno Kaplo). Za načelnika te zveze je bil izvoljen g. župnik Poljanec. Potem so se najboljši zaupniki in najuglednejši posestniki iz vseh zainteresiranih občin zelo temeljito pogovarjali,

kako bi bilo najboljšje urediti res zamašene razmere v planinski zadruzi Luže nad Globasnico. Debatata je bila deloma prav razburljiva in napeta. Globasčani so zahtevali mesto in ulogo zase kot najbližji. Dobrobrle pa so trdili, da vaje, i ne dajo iz rok, češ, da so oni ustanovniki in začetniki župniške zadruge. Na posredovalni predlog župnika Poljanca so uredili, da bo najboljšje tako: Vsaka izmed petih zainteresiranih občin, to so: Dobrlevas, Skočijan, Globasnica, Rikarjavas in Zitaravas, ima sorazmerno v odboru svoje število mož, ki zastopajo priglasence. Izvoljeni so bili: načelnstvo Martin Greif, kmet v Bukovju, za občino Dobrlevas; podnačelnik Janez Cirgoj, kmet v Globasnici, za občino Globasnica; za Dobrlevas Mihael Trad-Ripej, Jos. Plavec-Sekol in Tomaž Iglove-Kokle; za Skočijan Jurij Kačnik-Erjavc; za Rikarjavas Lovrene Sturm, kmet v Mokrijah; za Zitaravas Simon Skrutl, gerent v Zitaravasi; za Globasnico Peter Huter in Janez Jekl v Podjuni. Imenovanji moške, ki morajo biti seveda udje zadruge, so bili predlagani okrajnemu glavarstvu in potrditev. Planinska zadruga "Luže" je za živinoreje v Podjuni velikega pomena. Moške, ki so vstopili sedaj v vodstvo, so popolnoma novici. Šel je Koberer, prejšnji načelnik, odstopil je potem Kranjc, ki ima do odločitve in ukrepa okr. glavarstva še v rokah vse knjige in potni položaj račun. Plot okoli velikega planinskega pašnika je močno razliti. Poprava bo stala najmanj 3000—4000 K. Plače pastirjem bo treba zvišati. Varnostne razmere (lani in prej že leta 1918, je bilo pokradenih veliko ovac in tudi velikih goved) je treba urediti, morda za čas nastavitve enega orožnika itd. Ako bodo naši kmetje kazali pravi razum in dobro voljo in ako nam gre vlada na roko, bomo iz "Luže" napravili krasen planinski pašnik. Dobro vodstvo, skrbni, čestiti dobro plačani pastirji, umno gnojenje in oskrba planine ter seveda gnojna podpora od vlade in razni drugi potrebni pogoji bodo ljudem vzbudili zanimanje in veselje do planine, ki bo gotovo veliko pripomogla do vsestranskega napredka naše žilbig precej zanemarjene živinoreje. V prvi vrsti se naj goni kot drugod tudi na Luže plemenska živina. Gospodarsko zborovanje v Dobrlevasi je bilo zelo poučno in zanimivo. Govorniki: kmet Kačnik-Joger iz Skočijana, sinški nadpoštar Ravnihar in župnik Poljanec, so govorili jako stvarno in čisto primerno. Kmetje sami so se zanimali in posegali v debato. Bil je res pravi parlament podjunske kmetov. Na gospodarskem shodu so se enoglasno sprejele resolucije o maksimalnih cenah za živino, o vrnitvi planin živinorejskim zadrugam, o zavarovalnem prispevku zoper neugode pri mlatljenicah, slomorenih in drugih poljedelskih strojih ter ustanovitvi kulturnotehničnega zavoda v Ljubljani za osuševanje travnikov. Stvil in utemeljeval je te resolucije župnik Poljanec.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Rojakom naznanjamo, da potuje po državi Pennsylvania rojak



GEORGE W. LETICH,

ki je pooblaščen pobirati naročnino za Glas Naroda in izdajati pravovredna potrdila. Sedaj se nahaja v Forest City in okolici. Prosimo rojake, da mu gredo na roke in ga priporočamo. Za naklonjenost se vam že vnaprej zahvaljujemo.

Upravništvo Glas Naroda.

(15—4 v d.)

Iščem svojega prijatelja JAKOBA ČRNKOVIČ. Nahaja se nekje v West Virginiji. Prosim ga, da se oglasi svojem prijatelju: Joseph Delach, 783 South Canal St., Milwaukee, Wis.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim sreem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, da je nemila smrt pretrgala nit življenja moji ljubljeni soprogi

BARBARI JELENC

dne 8. aprila 1920 ob 10. uri dopoldne. Bolehala je na sušici skozi leto dni. Rojena je bila 16. junija 1895 v Manistique, Mich. Pogreb se je vršil dne 12. aprila ob 8. uri zjutraj iz hiše žalosti na mirovdvor. Tukaj zapuščam mene, dve in pol leta starega sinčka ter starše, štiri sestre in štiri brate.

Tem potom najiskrenejša hvala sarišem pokojnice Mr. in Mrs. Plavec, Frankovih ter sestram in bratom za njih požrtvovalno pomoč in tolažbo. Nadalje hvala društvu Lady Foresters, katerega članica je bila pokojnica, za evetlice in ki so jo spremenile k zadnjemu počitku. Hvala društvu Knights of Columbus za njih krasni venec. Hvala vsem znanim in še tu neznanim za njih trud, venec in evetlice. Najiskrenejša hvala društvu Združeni Slovenci št. 344 SNPJ. v Sheboyganu, Wis., katerega članica je bila tudi ona, za podporo, katero je dobivala skoro ves čas njene bolezni, ter za krasni venec. Najlepša hvala rojakom Mr. Jack Menhardt, Mr. Leo Majenu in Mr. Frank Saje-tu v Sheboyganu, Wis., ki so me vzeli pod svoje okrilje za časa bolezni moje pokojne žene. Torej se enkrat moja najiskrenejša hvala vsem, ki ste izvršili svojo materinsko, prijateljsko in bratsko dolžnost.

Tebi pa, moja nepozabljena in ljuba žena ter mati, ključem: počivaj mirno v svoji rojstni ameriški zemlji!

Martin Jelenc, soprog.

Rafael, sinko.

Manistique, Mich., 14. aprila 1920.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim in potrim sreem naznanjamo žalostno vest sorodnikom in znanecem po širni Ameriki, da je nemila smrt pretrgala nit življenja naši nad vse ljubljani in nepozabni hčerki oziroma sestrici

MARY ANNIE.

Dne 30. marca okoli 4. ure popoldne je hotela čez tir poulične železnice. Ko je kara odšla, je stopila zanj, da preide čez. Nato pa pridrvi velik tovorni avtomobil Farmers Motor Express Company of Pittsburgh in jo povozi, tako da je obležala z veliko rano na senen na mestu mrtva. Rojena je bila dne 6. januarja 1914 v Braddocku, Pa. Bila je mirnega značaja ter vsem priljubljena. Pogreb se je vršil 1. aprila to je veliki četrtek iz hiše žalosti po katoliškem obredu v cerkev Matere Božje na Rankin, Pa., od tam pa na katoliško pokopališče v Braddock.

Lepo se zahvaljujemo vsem onim, ki so nas tolažili v najbridkejši uri našega življenja in stali ob njeni strani, posebno Mr. in Mrs. Anžlovcar, ki je tudi botra bila ranjke, nadalje družinam Arharjevi, Mlakarjevi in Žnidarskevi, kakor tudi mojemu bratu Martinu Hudale, ker je ves čas stal ob njeni strani ter nas tolažil. Lepo se zahvaljujemo tudi društvu Združeni Bratje SDPZ., kateremu je tudi ranjka spadala, za krasni venec, katerega je društvo na krsto položilo v zadnji poždrav. Torej še enkrat prisrčna hvala vsem, ki ste se vdeležili pogreba in skazali ranjki zadnjo čast.

Tebi pa, ljubljena in nepozabna hčerka ter sestra, naj bo lahka ameriška rodna zemlja. Na veselo svidenje nad zvezdami! Spavaj mirno. Čeravno krije te gomila, v srečo našem vedno si!

Zalujoci ostali:

Joseph in Mary Hudale, starši.

Josephine, sestra.

Martin, Joseph in Edward,

bratje.

Braddock, Pa., 17. aprila 1920.

(20-22-4)

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA". NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDAJŠNJI DRŽAVI.

Rad bi izvedel za moje prijatelje FRANKA RUPARČIČ, doma iz vasi Retje pri Loškem potoku, JOŽETA VESEL, doma iz Podpreske, FRANKA MULEC ali MEVČEK, doma nekje pri Ložu, ter TONETA VALENCIČ TAFCA, za tega mi ni znano, od kje je doma. Prosim cenjene rojake, ako kateri ve za njih naslov, da mi ga naznani, ako pa sami čitajo, jih opozarjam, da se mi javijo v najkrajšem času. Joe Benčina Doline, R. F. D. Box 66, Ridgway Pa. (19-24-4)

VSEM DOGARJEM!

Tukaj v Kentucky sem kupil 40 tisoč dreves, pripravnih za izdelovanje dog. Potrebujem 100 nadaljnjih prvovrstnih dogarjev, da se takoj lotijo dela. Potrebujem tudi 10 dobrih foremanov. Nikjer ni boljšega podnebnja kot je tukaj v Kentucky. Lahko delate vsak dan ter zaslužite lep denar. Ne bo vas nadlegoval dež; tukaj ni ne mraza, ne mrzlice, ne moskitov. Pridite takoj, pripravljeni za delo. — H. Kramer, Box 104, Hazard, Ky. (18-5)

BARVE, LAKI IN OLJE.

Pozor rojaki! Imate priliko naročiti vsakotrsne barve za hišo, znotraj in zunaj, po tovarniških cenah. Družba, katero jaz zastopam, izdeluje že mnogo let različne barve, katere potrebujete za vašo hišo. (Dobite mešane barve, ali pa lead in olje). Ako hočete naročiti, pišite ali pa pridite oglasno k meni.

PURITAN OIL & PAINT CO.

Frank Glavich, 1531 E. 70th St., Cleveland, O., zastopnik. Vsa pisma naslovite direktno na mene, ali pa na družbo

GROZDJE! GROZDJE! GROZDJE!

Suho importirano iz starega kraja
[BOKSA 50 FUNTOV ZA \$14.00

Mošt iz svežega grozdja, sod 52 galon \$72.00, sod 26 galon \$43.00, sod 10 galon \$21.00. Zdravilno vino Ferro China za bož 12 steklenic \$21.00.

Specijalna cena za večja naročila. Denar se pošlje naprej v registriranem pismu ali Postal Money Order.

S. KUCICH

Dalmatinsko-Cal. Grapes Co.

66 CORTLANDT STREET

NEW YORK, N. Y.



PLAČAJTE, KO BOSTE ZDRAVI.

Take ponudbe vam ne nudi noben drugi zdravnik. Jaz imam toliko zaupanja v svoj uspeh in sposobnost, da vas morem ozdraviti, da za svoje priznavanje pri vašem zdravljenju ne zahtevam niti centa vnaprej. Plačajte za mojo uslugo, ko boste zdravi. Jaz sem najstarejši specialist v Pittsburghu, s 40 letno prakso. K meni prihajajo ljudje od blizu in daleč, da jih hitro ozdravim. Govori se slovensko

Dr. B. F. MULLIN, specialist.

411 FOURTH AVE., 2. nadstropje, PITTSBURGH PENNA.

DOCTOR LORENZ

EDINI SLOVENSKE GOVOREČI ZDRAVNIK

SPECIJALIST MOŠKIH BOLEZNI

644 Penn Ave

PITTSBURGH, PA.



Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sam že zdravim nad 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vas morem popolnoma razumeti in spozna ti vašo bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri ozdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zanesti na mene, moja skrt pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimprej.

Jaz ozdravim zastrupljeno kri, mazulje in liše po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolezni v kosteh, stare rane, živčne bolezni, oslabelost, bolezni v mehurju, ledcah, jetrah in želodcu, rmenico, revmatizem, katar, zlato žilo, naduha itd.

Uradne ure so: V ponedeljek, sredo in petek od 9. ure zjutraj do 5. popoldne. V torek, četrtek in soboto od 9. ure zjutraj do 5. ure zvečer. Ob nedeljah pa do 2. ure popoldne.

PO POŠTI NE ZDRAVIM. PRIDELO OSEBNO. NE POZABITE IME IN NASLOV.

Dr. LORENZ 644 Penn Ave. PITTSBURGH, PA.

Nekateri drugi zdravniki rabijo tolmace, da vas razumajo. Jaz znam hrvaško še iz starega kraja, zato vas lažje ozdravim, ker vas razumem.

Kako je Avstrija intrigirala

Pod tem naslovom je izšla slavna knjiga našega rojaka

Dr. Josipa Goričar-ja in Lymen B. Stowe

PROF. HART na Harvard univerzi pravi: — To je ena najbolj značilnih knjig tega časa.

Ko je odšel predsednik Wilson prvič v Pariz je načelnik inteligenčnega departementa armade združenih držav zbral nekaj dokumentov, ki so se mu zdeli potrebni, da jih predsednik prečita, predno se sestane konferenca. Med temi dokumenti je bil rokopis te knjige.

Hon. Maurice Francis Egan, bivši ameriški poslanik na Danskem, je podal v "New York Times" svojo oceno o tej knjigi in pravi: — Ta knjiga jasno pokazuje vse intrige, zarote in diplomatične tajne procese, ki so vsilili absolutno nepripravljeni Evropi vojno.

Slovenic Publishing Company
82 Cortlandt Street New York City

STANE \$3.00